

Budapest,
2008. január 23.,
szerda

10. szám I. kötet

Ára: 680,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

Oldal

7/2008. (I. 23.) Korm. r.	A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény végrehajtásáról szóló 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet és az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozásának részletes szabályairól szóló 43/1999. (III. 3.) Korm. rendelet módosításáról	454
8/2008. (I. 23.) Korm. r.	A várólista alapján nyújtható ellátások részletes szabályairól szóló 287/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet módosításáról	456
8/2008. (I. 23.) FVM r.	A földművelésügyi ágazathoz tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményei kiadásáról*	460
5/2008. (I. 23.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	460
6/2008. (I. 23.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	466
7/2008. (I. 23.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	472

* A rendelet mellékletekkel teljes szövegét a Magyar Közlöny 2008. évi 10. számának II. kötete CD-n tartalmazza, amelyet az előfizetőknek kérésre megküldünk (telefon: 266-9290/237 és 238 mellék; fax: 338-4746; postacím: 1394 Budapest 62, Pf. 357).

II. rész JOGSZABÁLYOK

A Kormány rendeletei

A Kormány 7/2008. (I. 23.) Korm. rendelete

a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló
1997. évi LXXXIII. törvény végrehajtásáról szóló
217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet
és az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási
Alapból történő finanszírozásának
részletes szabályairól szóló
43/1999. (III. 3.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 83. §-a (2) bekezdésének *a)* és *f)* pontjában foglalt felhatalmazás alapján, az Alkotmány 35. §-a (1) bekezdésének *b)* pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény végrehajtásáról szóló 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 5/C. §-ának (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) Az egészségügyi szolgáltató a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvénynek (a továbbiakban: Ptk.) a jogalap nélküli gazdagodásra vonatkozó szabályai szerint visszatéríti a biztosított részére a biztosított által előre befizetett vizitdíjat vagy kórházi napidíjat, amennyiben a biztosított az ellátást nem vette igénybe, valamint azon vizitdíjat vagy kórházi napidíjat vagy azoknak azt a részét, amelyet az egészségügyi szolgáltató jogosulatlanul szedett be. Az egészségügyi szolgáltató ennek lehetőségét a vizitdíjfizetés vagy kórházi napidíjfizetés közvetlen helyszínén tájékoztatóban teszi közzé. A Ptk.-ban meghatározott elévülést megelőzően az egészségügyi szolgáltató a vizitdíjnak, illetve a kórházi napidíjnak a visszajáró részét elkülönítetten kezeli. A visszatérítés alapjául szolgáló számlát, illetve nyugtát azok visszatérítés megalapozását célzó bemutatásával egyidejűleg a szolgáltató bevonja.”

2. §

(1) A Vhr. 5/H. §-ának (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A jegyző a kérelem tárgyában – a (8) bekezdésben meghatározott kivétellel – 15 napon belül, amennyiben a kérelemnek helyt ad, egyszerűsített határozatban dönt. A (13) bekezdés szerinti esetben a jegyző 30 napon belül dönt.”

(2) A Vhr. 5/H. §-a a következő (13) bekezdéssel egészül ki, ezzel egyidejűleg a jelenlegi (13) bekezdés számozása (14) bekezdésre változik:

„(13) Amennyiben az (1) bekezdés szerinti kérelemhez csatolt nyugta, illetve számla nem tartalmazza a külön jogszabály szerinti összes adatot vagy az adatok nem egyértelműek, a biztosított a számlát, illetve nyugtát kiállító egészségügyi szolgáltatótól kérheti új számla, illetve nyugta kiállítását. Az adott egészségügyi szolgáltató a kérelemnek 15 napon belül köteles eleget tenni. Új számla, illetve nyugta kiállítása esetén a kiállítással egyidejűleg a szolgáltató az annak alapjául szolgáló eredeti számlát, illetve nyugtát bevonja.”

3. §

(1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba azzal, hogy a (6) bekezdésben foglaltakat 2008. január 1-jétől kell alkalmazni.

(2) Az 1. és a 2. §, valamint a (4) és (5) bekezdés e rendelet kihirdetését követő hónap első napján lép hatályba. Az 1. és a 2. §-ban foglalt rendelkezéseket az e rendelet hatálybalépését megelőzően fizetett vizitdíjakra, kórházi napidíjakra és az azok alapján kiállított számlákra, nyugtákra is alkalmazni kell.

(3) Az 1. §, 2. § és a (4)–(9) bekezdés a hatálybalépését követő 30. napon hatályát veszti.

(4) Az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozásának részletes szabályairól szóló 43/1999. (III. 3.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.) 27. § (1) bekezdésének második mondatában az „újszülöttkori öröklődő anyagcsere betegségek szűrésének kivételével” szövegrész helyébe az „újszülöttkori öröklődő anyagcsere betegségek szűrésének kivételével, továbbá az R.-ben meghatározott kódszámok alapján a 29700 kódszámú boncolás teljes belszervi vizsgálattal, a 29703 kódszámú boncolás probléma orientált, részleges belszervi vizsgálatokkal, a 29704 kódszámú boncolás mellőzések orvosi tevékenység és a 29790 kódszámú boncolás utáni szövettani vizsgálat tevékenységek kivételével” szövegrész lép.

(5) A Kr. 27. § (1) bekezdésének harmadik mondatában az „a szülés, mint esemény kivételével” szövegrész helyébe az „a szülés mint esemény, és a boncolások kivételével” szövegrész lép.

(6) A Kr. 35. § (11) bekezdésében a „3000 forintos” szövegrész helyébe a „3200 forintos” szövegrész lép.

(7) A Vhr.-nek az egyes egészségügyi tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 364/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet 4. §-ával megállapított 25/A. § (6) bekezdése nem lép hatályba.

(8) A Kr. 12. § (2) bekezdésében, 27. § (15) bekezdésében, 35. § (1) bekezdésében, valamint 42. § a) pontjában az „az egészségügyi miniszter és a pénzügyminiszter közös tájékoztatója” szövegrész helyébe az „az 5. melléklet” szövegrész lép, továbbá a Kr. 29/A. § (1) bekezdésében és a 33/A. § (1) bekezdésében az „az egészségügyi miniszter

és a pénzügyminiszter közös tájékoztatójában” szövegrész helyébe az „az 5. mellékletben” szövegrész lép.

(9) A Kr. a melléklet szerinti 5. melléklettel egészül ki.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

Melléklet a 7/2008. (I. 23.) Korm. rendelethez

„5. melléklet a 43/1999. (III. 3.) Korm. rendelethez

Gyógyító-megelőző ellátások 2008. évi kiadási előirányzatai/keretei

Millió forint

Megnevezés		2008. évi előirányzat
1.	Háziorvosi, háziiorvosi ügyelet ellátása	
2.	Praxisfinanszírozás	60 436,7
3.	Eseti ellátás díjazása	484,5
4.	Ügyeleti szolgálat	9 007,4
5.	1. Háziorvosi, háziiorvosi ügyelet ellátása összesen	69 928,6
6.	Védőnő, anya-, gyermek- és ifjúságvédelem	
7.	Iskolaegészségügyi ellátás	1 860,0
8.	Védőnői ellátás	15 947,4
9.	Anya-gyermek- és csecsemővédelem	461,0
10.	MSZSZ : gyermekgyógyászat	125,1
11.	MSZSZ : nőgyógyászat	98,2
12.	2. Védőnő, anya-, gyermek- és ifjúságvédelem össz.	18 491,7
13.	3. Fogászati ellátás	21 776,1
14.	Gondozóintézeti gondozás	
15.	Nemibeteg gondozás	541,1
16.	Tüdőgondozás	2 160,2
17.	Pszichiátriai gondozás	1 116,0
18.	Onkológiai gondozás	550,8
19.	Alkohológia és drogellátás	384,0
20.	4. Gondozóintézeti gondozás összesen	4 752,1
21.	5. Betegszállítás, és orvosi rendelvényű halottszáll.	4 280,0
22.	8. Művesekezelés	22 801,1
23.	10. Otthoni szakápolás	4 011,2
24.	12. Működési költségelőleg	500,0
25.	Célelőirányzatok	
26.	Felülvizsgáló orvosok díja	531,2
27.	Bázisfinanszírozott fekvőbeteg szakellátás	11,0
28.	Méltányossági alapon történő térítések	100,0
29.	Alapellátási vállalkozás támogatási átalánydíj	1 047,0
30.	13. Célelőirányzatok összesen	1 689,2

31.	14.	Mentés	22 401,5
32.	15.	Laboratóriumi ellátás	20 615,4
33.		Összevont szakellátás	
34.		Járóbeteg szakellátás	95 547,0
36.		CT, MRI	11 708,7
37.		Fekvőbeteg szakellátás	400 571,7
38.		<i>ebből: aktív fekvőbeteg szakellátás</i>	342 687,1
39.		<i>krónikus fekvőbeteg szakellátás</i>	56 884,4
40.		<i>fix díjjal finanszírozott ellátások (IM. BVOP)</i>	1 000,2
43.		Extrafinanszírozás	61,7
44.		Speciális fin. fekvőbeteg	24 982,7
45.		<i>ebből: PET-CT</i>	2 077,0
46.	16.	Összevont szakellátás összesen	532 871,8
47.	17.	Céltartalék	17 312,4
MINDÖSSZESEN			741 431,1

**A Kormány
8/2008. (I. 23.) Korm.
rendelete**

**a várólista alapján nyújtható ellátások
részletes szabályairól szóló
287/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet módosításáról**

A Kormány a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 83. §-a (2) bekezdésének *zs)* pontjában foglalt felhatalmazás alapján, az Alkotmány 35. §-a (1) bekezdésének *b)* pontjában foglalt feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

A várólista alapján nyújtható ellátások részletes szabályairól szóló 287/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-ának *b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E rendelet hatálya kiterjed]

„*b)* az Ebtv. 5/B. §-ának *j)* pontja szerinti központi várólista alapján, továbbá 5/B. §-ának *k)* pontja szerinti intézményi várólista alapján, valamint betegfogadási lista alapján egészségügyi szolgáltatást nyújtó egészségügyi szolgáltatóra.”

2. §

Az R. 2. §-a a következő *e)* és *f)* ponttal egészül ki:

[E rendelet alkalmazásában]

„*e)* *betegfogadási lista*: az adott egészségügyi szolgáltatónál – amennyiben a biztosított egészségi állapota nem

indokolja az azonnali ellátást – a betegellátás sorrendjét az ellátás igénybevételének időpontjával meghatározó lista,
f) *azonnali ellátást igénylő eset*: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 3. §-ának *i)* pontja szerinti sürgős szükség.”

3. §

Az R. 13. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:
„(5) Intézményi várólistát az 5. számú mellékletben meghatározott ellátások tekintetében kell vezetni.”

4. §

Az R. a következő 13/A–13/C. §-sal egészül ki:
„13/A. § (1) Az Ebtv. 20. §-ának (1) bekezdése szerinti egészségügyi szolgáltató betegfogadási listát vezet azokra a nem központi várólista alapján nyújtott ellátásokra, amelyek tekintetében a 13. § (5) bekezdése alapján intézményi várólista vezetésére nem köteles.

(2) A biztosított a betegfogadási lista alapján az ellátást a betegfogadási listán meghatározott időpontban jogosult az azt vezető szolgáltatónál igénybe venni. Az igénybevétel időpontját a betegfogadási listára történő felvétel időpontja alapján kell meghatározni azzal, hogy a biztosított kérésére ettől az időponttól – az igénybevétel időpontjaként – későbbi időpont is meghatározható.

(3) A fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátást nyújtó egészségügyi szolgáltató beavatkozás csoportonként, a járóbeteg-szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltató szakrendelésenként vezet betegfogadási listát.

(4) A betegfogadási listát vezető személyt az egészségügyi szolgáltató szervezeti és működési szabályzatában kell kijelölni.

(5) A betegfogadási listára történő felkerülést a beteg, a beteg beleegyezése esetén háziorvosa vagy kezelőorvosa kezdeményezheti személyesen, telefonon vagy elektronikus úton. Az előzetes időpont egyeztetés nem minősül gyógyító, illetve diagnosztikai célú találkozásnak.

(6) Amennyiben az egészségügyi szolgáltató a beavatkozást – a betegfogadási lista vezetésére vonatkozó szabályok betartásával, szabad kapacitása terhére – előzetes időpont egyeztetés nélkül, az ellátásra történő jelentkezéskor elvégzi, a betegfogadási listára történő felkerülés időpontjaként az ellátásra való jelentkezés időpontját kell feltüntetni.

(7) A betegfogadási lista a beteg családi és utónevét, társadalombiztosítási azonosító jelét, valamint az ellátásra történő jelentkezés és az ellátás igénybevételének pontosan meghatározott időpontját és helyét tartalmazza.

(8) A betegfogadási lista összeállításánál figyelembe kell venni a tárgyidőszakot megelőző három hónap betegforgalmi adatai alapján az azonnali ellátást igénylő esetek várható számát, továbbá azokat a betegeket, akik rendszeres ellátást, illetve kontroll vizsgálatot igényelnek.

13/B. § (1) Az egészségügyi szolgáltató az intézményi várólistáról és a betegfogadási listáról, valamint az azonnali ellátást igénylő esetekről – a (4) bekezdésre is figyelemmel – elektronikus úton, személyazonosításra alkalmas módon, minden hónap 15. napjáig – a tárgyhónapot megelőző hónap vonatkozásában – a 6. számú melléklet szerinti adattartalommal jelentést küld az Egészségbiztosítási Felügyelet részére.

(2) A várólista tárgyhavi jelentés tartalmazza beavatkozás csoportonként az intézményi várólistára történő felkerülés időpontjával (év, hónap, nap) együtt a beteg sorszámát és az ellátás igénybevételének időpontját, valamint a 6. számú mellékletben meghatározott körülményeit. Amennyiben a beteg az ellátást a tárgyhónapban nem vette igénybe vagy még nem kapta meg, a jelentésben ezt a tényt, valamint ennek a 6. számú melléklet alapján meghatározott okát kell megjelölni.

(3) A betegfogadási listáról szóló tárgyhavi jelentés beavatkozás csoportonként, illetve szakrendelésenként tartalmazza az ellátásra történő jelentkezés időpontjával (év, hónap, nap) együtt a beteg sorszámát és az ellátás igénybevételének időpontját, valamint a 6. számú mellékletben meghatározott körülményeit. Amennyiben a beteg – a tárgyhónapban – az ellátást nem vette igénybe vagy még nem kapta meg, a jelentésben ezt a tényt, valamint ennek a 6. számú melléklet alapján meghatározott okát kell megjelölni.

(4) Azt a beteget, aki a tárgyhónapot megelőző hónapban a (2) és (3) bekezdés szerinti jelentés tárgyát képező ellátást nem kapta meg vagy nem vette igénybe, az ellátás igénybevételének hónapjáig minden tárgyhavi jelentésben fel kell tüntetni azzal, hogy a beteg sorszáma nem változhat.

(5) A (2) és (3) bekezdés szerinti jelentésben az azonnali ellátást igénylő esetekben a beteg sorszáma mellett „A” betűt is fel kell tüntetni.

(6) A jelentés elkészítése az Országos Egészségbiztosítási Pénztár honlapjáról ingyenesen letölthető számítógépes szoftver felhasználásával történik.

(7) Amennyiben az egészségügyi szolgáltató a betegfogadási listáról és a várólistáról szóló tárgyhavi jelentési kötelezettségét nem teljesítette, a tárgyhónapra vonatkozó – külön jogszabály szerinti – finanszírozási összeg 98%-ára jogosult az adott szakma vonatkozásában.

(8) A (7) bekezdés szerinti rendelkezések végrehajtása érdekében az Egészségbiztosítási Felügyelet a hónap utolsó munkanapjáig értesíti az Országos Egészségbiztosítási Pénztárat a jelentési kötelezettséget megszegő egészségügyi szolgáltató megnevezéséről, intézményi kódjáról, az adott szakma megnevezéséről, szakma kódjáról és az érintett elszámolási időszakról.

13/C. § Az intézményi várólista, illetve a betegfogadási lista vezetése tekintetében az azonnali ellátás nyújtásának indoklásáról a külön jogszabály szerinti szempontok figyelembevételével

a) a fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátást végző egészségügyi szolgáltató esetében a beteg kezelőorvosa,

b) járóbeteg-szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltató vonatkozásában

ba) beutaló alapján nyújtott ellátás igénybevételekor a háziorvos, illetve a kezelőorvos,

bb) beutalót nem igénylő esetben az adott szakrendelés orvosa

dönt. A döntést és annak indokát az adott beteg egészségügyi dokumentációjában rögzíteni kell.”

5. §

(1) Az R. e rendelet 1. számú melléklete szerinti 5. számú melléklettel egészül ki.

(2) Az R. e rendelet 2. számú melléklete szerinti 6. számú melléklettel egészül ki.

6. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba azzal, hogy a betegfogadási listákat és az intézményi várólistákat 2008. február 1-jéig kell kialakítani.

(2) Az egészségügyi szolgáltató az R. 13/B. § (1) és (3) bekezdése szerinti jelentéseket első alkalommal 2008. március 15-éig küldi meg az Egészségbiztosítási Felügyeletnek. A 13/B. § (7)–(8) bekezdésében foglaltakat első alkalommal a 2008. március havi jelentések vonatkozásában kell alkalmazni.

(3) Ez a rendelet 2008. május 1-jén hatályát veszti.

A miniszterelnök helyett:

Kiss Péter s. k.,

a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter

1. számú melléklet a 8/2008. (I. 23.) Korm. rendelethez

„5. számú melléklet a 287/2006. (XII. 23.) Korm. rendelethez

Kötelezően vezetendő intézményi várólisták köre

Szakma	Beavatkozás típusa	Beavatkozás OENO kódja
Szemészet	Szürkehályog műtétei	51470–51471; 51474–51475; 51574.
Fül-orr-gégegyógyászat	Mandula, orrmandula műtét	52810; 52820; 52850.
	Orrmelléküregek, proc. mastoideus műtétei	52030; 52121.
Ortopédia	Térdprotézis műtét	5814E-S.
	Csípőprotézis műtét	58150–58159; 5815A–5815F; 58163–58169.
	Gerincstabilizáló műtétek, gerincdeformitás műtétei	5812B-E; 58037–39; 5810Q-Y.
	Gerincsérv műtétek	58033–58036.
Sebészet	Epekövesség miatti beavatkozás feltárás	55110; 5112; 55119; 55131.
	Epekövesség miatti beavatkozás laparaszkiópia	55118; 55137–55138.
	Katéteres epekőoldás	59541–59542.
	Hasfali-, lágyék sérvműtét implantátum beültetésével	55360; 55390.
	Sérvműtétek (hasfali, lágyék-, köldök-, combsérv) implantátum beültetése nélkül	55350; 55390; 55300; 55310–55311; 55319–55320; 55330–55331; 55340.
Kardiológia	Diagnosztikus szívkatéterezés, elektrofiziológiai vizsgálat	12660; 12730–12731; 12740; 12750–12754; 12780; 33110; 33114; 33149; 86455.
	Radiofrekvenciás katéterabláció	86453.
	PTCA; Coronaria stent beültetés	33970; 33974.
Urológia	Prosztata jóindulatú megnagyobbodásának műtétei I. (Prostatectomia)	56020; 56030; 56060; 56070.
	Prosztata jóindulatú megnagyobbodásának műtétei II. (Transurethralis prostataműtét)	56011–56015; 5601A; 86051.
Nőgyógyászat	Nőgyógyászati műtétek nem malignus folyamatokban	56850; 56860; 56540; 56550; 56560; 56511; 56710; 56721; 56722.
	Nőgyógyászati endoszkópos és laparoszkópos kisebb műtétek-sterilizáció	59801–59806.
	Nőgyógyászati endoszkópos, laparoszkópos nagyobb műtétek	56831; 56833–56834.

”

2. számú melléklet a 8/2008. (I. 23.) Korm. rendelethez

„6. számú melléklet a 287/2006. (XII. 23.) Korm. rendelethez

Várólista jelentés az Egészségbiztosítási Felügyelet részére

A jelentés adattartalma a következő:

Intézmény kódja	Intézmény telephelye	Beavatkozás-típus	Listára kerülés dátuma [éééé/hh/nn]	Napi sorszám	Azonnali (akut) beavatkozás (A) /Halasztható beavatkozás (H)	Esemény*	Esemény dátuma [ééééhhnn]**
-----------------	----------------------	-------------------	-------------------------------------	--------------	--	----------	-----------------------------

* Események:

Az adott hónap során ellátott betegek	Ellátást a beteg megkapta a jelentő intézményben normál rend szerint	NOR
	Ellátást a beteg megkapta a jelentő intézményben, de valamilyen szakmai ok miatt a listához képest előrehozva	ELO
	Ellátást a beteg megkapta, de nem a jelentő intézményben (és erről az intézmény tudomást szerzett)	MAS
Az adott hónap során nem ellátott betegek	Halasztás szakmai okokból (ideiglenes alkalmatlanság)	HSZ
	Halasztás kapacitáshiány miatt	HKH
	Halasztás a beteg kérésére	HBK
	A beteg nem jelent meg	NJM
	Egyéb okból aktualitását veszítette	EOA
	Nincs esemény (várakozás)	NES
** Események dátuma:	Csak igénybevett ellátás esetén kitöltendő.	

Betegfogadási listáról szóló jelentés az Egészségbiztosítási Felügyelet részére

(Járóbeteg-ellátás esetén szakrendelésenként, fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátás esetén beavatkozási típusonként)

A jelentés adattartalma a következő:

Intézmény kódja	Intézmény telephelye	Szakrendelés (járó)/ Beavatkozás-típus (fekvő)	Listára kerülés dátuma [éééé/hh/nn]	Napi sorszám	Azonnali (akut) beavatkozás (A) /Halasztható beavatkozás (H)	Esemény*	Esemény dátuma [ééééhhnn]**
-----------------	----------------------	--	-------------------------------------	--------------	--	----------	-----------------------------

* Események:

Az adott hónap során ellátott betegek	Ellátást a beteg megkapta a jelentő intézményben normál rend szerint	NOR
	Ellátást a beteg megkapta a jelentő intézményben, de valamilyen szakmai ok miatt a listához képest előrehozva	ELO
	Ellátást a beteg megkapta, de nem a jelentő intézményben (és erről az intézmény tudomást szerzett)	MAS
Az adott hónap során nem ellátott betegek	Halasztás szakmai okokból (ideiglenes alkalmatlanság)	HSZ
	Halasztás kapacitáshiány miatt	HKH
	Halasztás a beteg kérésére	HBK
	A beteg nem jelent meg	NJM
	Egyéb okból aktualitását veszítette	EOA
	Nincs esemény (várakozás)	NES
** Esemény dátuma:	Csak igénybevett ellátás esetén kitöltendő.	

»

A Kormány tagjainak rendeletei

A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter 8/2008. (I. 23.) FVM rendelete

a földművelésügyi ágazathoz tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményei kiadásáról*

Az Alkotmány 37. § (3) bekezdése alapján, a szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény 5. §-a (1) bekezdésének *a)* pontjában kapott felhatalmazás, valamint a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 162/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § *a)* pontjában foglalt feladatkörömben eljárva – a szociális és munkaügyi miniszter feladat- és hatásköréről szóló 170/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § *g)* pontjában meghatározott feladatkörében eljáró szociális és munkaügyi miniszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

1. §

(1) A földművelésügyi ágazathoz tartozó szakképesítések (a továbbiakban: szakképesítések) felsorolását az 1. számú melléklet tartalmazza.

(2) A szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeit a 2. számú melléklet, a szakmai ismeretek típusaihoz és a szakmai készségek szintjeihez tartozó meghatározásokat az 5. számú melléklet tartalmazza.

(3) Az egyes szakmacsoportok tekintetében a szakképzés megkezdéséhez szükséges elméleti és gyakorlati tudáselemek (bemeneti kompetenciák) felsorolását a 3. számú melléklet tartalmazza.

2. §

E rendelet 4. számú melléklete tartalmazza a külön jogszabályokban foglalt jogosultságok megfeleltetését a 37/2003. (XII. 27.) OM rendelettel és az 1/2006. (II. 17.) OM rendelettel kiadott Országos Képzési Jegyzékben szereplő szakképesítések között.

* A rendelet mellékletekkel teljes szövegét a Magyar Közlöny 2008. évi 10. számának II. kötete CD-n tartalmazza, amelyet az előfizetőknek kérésre megküldünk (telefon: 266-9290/237 és 238 mellék; fax: 338-4746; postacím: 1394 Budapest 62, Pf. 357).

3. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 90. napon lép hatályba.

(2) E rendelet hatálybalépésekor folyamatban lévő képzéseket a megkezdésükkor hatályos jogszabályokban foglalt szakmai és vizsgakövetelmények alapján kell befejezni. Javító-, pótlóvizsgák letételére a képzéskor hatályos jogszabályi követelmények szerint a képzés befejezését követő egy évig, de legkésőbb 2013. augusztus 31-ig van lehetőség.

(3) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti:

a) a szakmai követelmények kiadásáról szóló 64/1994. (XII. 15.) FM rendelet, valamint a módosításáról szóló 68/2003. (VI. 23.) FM rendelet, a 37/2004. (IV. 1.) FVM rendelet, a 93/2004. (V. 26.) FVM rendelet, a 170/2004. (XII. 18.) FVM rendelet és a 76/2005. (VIII. 31.) FVM rendelet;

b) az ipari és kereskedelmi szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 18/1995. (VI. 6.) IKM rendelet mellékletében „Az Oktatási Minisztérium hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelmények jegyzéke” cím 13. sorban a „33 5212 05 Szikvíz és szénsavas üdítőital-készítő” szöveg, továbbá a „Szikvíz és szénsavas üdítőital-készítő” szakképesítés címe és szövege.

Gráf József s. k.,
földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

III. rész HATÁROZATOK

Az Alkotmánybíróság határozatai

Az Alkotmánybíróság 5/2008. (I. 23.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országgyűlés országos népszavazás elrendeléséről szóló határozata ellen benyújtott kifogások tárgyában meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság az Országgyűlés 109/2007. (XII. 19.) OGY határozatát helybenhagyja.

2. Az Alkotmánybíróság az Országgyűlés 109/2007. (XII. 19.) OGY határozata ellen benyújtott, a népszavazási kérdés ellen irányuló kifogásokat, valamint a határidőn túl előterjesztett kifogást érdemi vizsgálat nélkül visszautasítja.

3. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 476/2007. (XII. 5.) határozata ellen benyújtott kifogásokat visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

1. Az Országgyűlés 109/2007. (XII. 19.) OGY határozatával (a továbbiakban: OGY határozat) úgy döntött, hogy elrendeli az országos ügydöntő népszavazást a következő kérdésben:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy a fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátásért a jelen kérdésben megtartott népszavazást követő év január 1-jétől ne kelljen kórházi napidíjat fizetni?”

A határozat a Magyar Közöny 2007. évi 178. számában, 2007. december 19-i dátummal jelent meg.

A határozat ellen több magánszemély nyújtott be kifogást.

A kifogások egy részét az Országos Választási Bizottsághoz nyújtották be. Ezeket 2007. december 20-án, 21-én, 27-én 16 óra előtt, valamint december 28-án terjesztették elő.

Van olyan, december 17-én keltezett kifogás is, amelyet a Legfelsőbb Bírósághoz nyújtottak be, és azt a Legfelsőbb Bíróság továbbította 2008. január 3-án az Országos Választási Bizottsághoz.

Az Alkotmánybírósághoz egy kifogást 2007. december 17-én, egyet december 21-én, egyet december 27-én nyújtottak be.

A kifogásokat a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. §-ának (2) bekezdésében meghatározott, a határozat közzétételétől számított nyolc napon belül lehetett előterjeszteni.

A Ve. 4. § (3) bekezdése szerint az e törvényben meghatározott határidők jogvesztők, azok – ha a törvény másképpen nem rendelkezik – a határidő utolsó napján 16 órakor járnak le.

A (4) bekezdés szerint a napokban megállapított határidőket a naptári napok szerint kell számítani.

A kifogás benyújtására nyitva álló határidő a határidő utolsó napján, 2007. december 27-én 16 órakor járt le. Az Alkotmánybíróság az ügyet a Ve. 130. §-a (3) bekezdésének megfelelően soron kívül bírálta el.

2. A kifogások tartalma az alábbiak szerint foglalható össze:

2.1. Egyes kifogások szerint a fenti kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani. Ezek közül több kifogás hivatkozott arra, hogy a népszavazás kezdeményezésére vonatkozó politikai alapjog csak természetes személyeket illet meg, pártokat nem. Álláspontjuk szerint mivel a kezdeményezők az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítésére irányuló eljárásban és azt követően politikai pártok képviselőjében jártak el, nem lehet népszavazást elrendelni. Hivatkoztak arra is, hogy a kezdeményezők az eljárás során nem bizonyították, hogy jogosultak voltak a pártok képviselőjére.

Az egyik kifogás szerint a kérdés nem felel meg az egyértelműség követelményének, mert az abban használt fogalmak „pontatlanok, nem fedik a tényleges, objektív valóságot”, ezért a kérdés félrevezető a választópolgárok számára.

Több kifogás arra hivatkozott, hogy az Országgyűlés a határozat meghozatalánál nem vette figyelembe a 27/2007. (V. 17.) AB határozatban foglaltakat, amelyben az Alkotmánybíróság mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet állapított meg. Álláspontjuk szerint a mulasztás teljes körű pótlásáig a kérdésben nincs helye népszavazás tartásának. Egy másik kifogás szerint pedig az képezi az elrendelés akadályát, hogy nem állapítható meg, hogy a kérdésben tartott eredményes népszavazás mikortól kötelezi az Országgyűlést.

2.2. A kifogások egy része szerint a jogi környezet időközbeni változása miatt nincs helye népszavazás tartásának.

Eszerint a kérdést – utolsó alkalommal – hitelesítő 59/2007. (X. 17.) AB határozat meghozatalát követően az Országgyűlés elfogadta a Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló 2007. évi CLXIX. törvényt, amely szerint a vizitdíj és a kórházi napidíj az Egészségbiztosítási Alap költségvetésének kiemelt jelentőséggel bíró eleme, amellyel több kiadási tétel is számol. Ezért ezek megszüntetése a költségvetési fejezet teljes átalakítását tenné szükségessé. Mindezek miatt a kérdésben az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés a) pontja alapján nem lehet népszavazást tartani.

2.3. Más kifogások szerint az Országgyűlés népszavazást elrendelő határozata nem felel meg az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló az 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 14. § (2) bekezdése, valamint a Ve. 29/B. § (2) és (3) bekezdései szerinti tartalmi követelményeknek.

Eszerint az nem tartalmazza az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) döntést megalapozó határozatainak a megjelölését, a jogorvoslati eljárások eredményére történő utalást, a jogerő napját, az OGY határozattal szembeni jogorvoslati lehetőségeket, a választópolgári kezdeményezés számszerűsítését, a népszavazás költségvetésére és annak részelemeire valamint fedezetére való

utalást, a megállapított tényállást, az elfogadott és mellőzött bizonyítékok megjelölését, és a döntés alapját képező jogszabályhelyeket. A kifogást tevő értelmezésében e hiányosságok önmagukban is az OGY határozat megsemmisítésére kell vezessenek.

Előadták azt is, hogy mivel az Országgyűlés külön határozott a kórházi napidíj, vizitdíj és a képzési hozzájárulás eltörlésére irányuló népszavazások elrendeléséről, ezért nincs formai akadálya annak, hogy e népszavazások különböző napokra kerüljenek kitűzésre. Ez viszont indokolatlanul növelné a népszavazás költségeit.

A kifogások – az országgyűlési határozat törvényellenességének indokaként – hivatkoztak arra is, hogy az Országgyűlésnek az elrendeléskor nem volt hivatalos tudomása az aláírásokat hitelesítő OVB határozat jogerőre emelkedéséről, az OVB J/4646. számú jelentése ugyanis nem tartalmazza, hogy az a Legfelsőbb Bíróság melyik határozatával emelkedett jogerőre.

2.4. Több kifogás az aláírások hitelesítése során történnő törvénysértésekre alapozva kéri az országgyűlési határozat megsemmisítését. Álláspontjuk szerint az OVB nem vizsgálta, hogy az aláírásgyűjtés során volt-e visszaélés, továbbá nem állapította meg számszerűen, hogy hány aláírás hitelesíthető, így az Országgyűlés nem volt olyan helyzetben, hogy a népszavazási kezdeményezésről döntsön. E kifogások egyike szerint a Ve. 119. § (1) bekezdésében foglalt „statisztikai és matematikai módszerek” szabályait nem állapítják meg jogszabályok, ezáltal sérül az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből levezethető jogbiztonság követelménye, sérti továbbá a Ve. 3. § a) és d) pontjaiban rögzített alapelveket, hogy e módszereket a választópolgárok és a döntésre jogosult országgyűlési képviselők nem ismerhették meg.

2.5. A kifogások egy része – jogi érvek részletes kifejtése nélkül – azt állítja, hogy a kérdés igazságtalan és célszerűtlen, így abban nem tartható népszavazás.

2.6. Van olyan kifogás is, amelyben kérték, hogy az Alkotmánybíróság az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (a továbbiakban: Ügyrend, ABH 2003, 2065.) 30. §-ában foglaltak alapján az előtte folyó eljárást függessze fel.

3. A jelen ügy előzményéhez tartozik, hogy az OVB a 156/2007. (VI. 25.) OVB határozatban megállapította: a kórházi napidíjra vonatkozó kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ív a hatályos törvényi rendelkezésekben meghatározott formai, valamint a feltett kérdésre vonatkozó tartalmi – alkotmányossági és törvényességi – követelményeknek megfelel, ezért az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát hitelesítette.

Az OVB-nek a népszavazást kezdeményező aláírásgyűjtő íven szereplő kérdést hitelesítő döntését magában

foglaló határozata ellen számos kifogást nyújtottak be. A benyújtott kifogások részben arra hivatkoztak, hogy a kérdések hitelesítését az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdése alapján meg kellett volna tagadni, részben pedig azt állították, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlatában a népszavazási kérdésekkel szemben támasztott más alkotmányi és törvényi követelmények a jelen kérdés hitelesítésének akadályát képeznék. Az Alkotmánybíróság az OVB határozatát helybenhagyta [59/2007. (X. 17.) AB határozat, ABK 2007. október, 924.].

4. Az Alkotmánybíróság a kifogásokat az Ügyrend 28. § (1) bekezdése alapján egyesítette, és egy eljárásban bírálta el.

Minthogy az egyik beadvány az országgyűlési határozat felülvizsgálatán kívül – utólagos normakontroll keretében – kérte a 102/2007. (XII. 12.) AB határozat, valamint „A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény végrehajtásáról az országos népszavazáson és az országos népi kezdeményezésen” című 34/2002. (XII. 23.) BM rendelet 5. melléklete 6. mintájának, továbbá a Ve. 119. § (1) bekezdésének alkotmányossági felülvizsgálatát is, az indítványnak ez utóbbi részeit az Alkotmánybíróság az Ügyrend 28. § (2) bekezdése alapján a jelen ügytől elkülönítette.

Az Alkotmánybíróság elkülönítette a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megszüntetésére irányuló azokat az indítványokat is, amelyek kifogásolták, hogy az Nsztv. a népszavazási kezdeményezés mintáját, a Ve. az aláírásgyűjtő ív mintáját nem szabályozza.

II.

A kifogások elbírálásánál figyelembe vett jogszabályok:

1. Az Alkotmány érintett rendelkezései:

„2. § (...)

(2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja. (...)

28/C. § (...)

(2) Országos népszavazást kell tartani legalább 200 000 választópolgár kezdeményezésére.

(3) Ha az országos népszavazást el kell rendelni, az eredményes népszavazás alapján hozott döntés az Országgyűlésre kötelező.”

2. A Ve. érintett rendelkezései:

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybíró-

sághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

(2) Az Országgyűlés népszavazást elrendelő, valamint kötelezően elrendelendő népszavazás elrendelését elutasító határozata elleni kifogást a határozat közzétételét követő nyolc napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani. Az Országos Választási Bizottság a kifogás benyújtásáról haladéktalanul tájékoztatja az Országgyűlés elnökét, a népszavazást elrendelő határozat elleni kifogásról a közársasági elnököt is.

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

3. Az Nsztv. érintett rendelkezései:

„10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

- a) a kérdés nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe,
- b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,
- c) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,
- d) ugyanazon tartalmú kérdésben három éven belül eredményes országos népszavazást tartottak,
- e) az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek. (...)

13. § (1) A népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.

(2) A konkrét kérdést a kezdeményezésben megfogalmazott formában kell népszavazásra bocsátani.

14. § (1) A népszavazás elrendelésére irányuló kezdeményezésről a 6. § szerinti bejelentést követően

- a) kötelező népszavazás esetén 15,
- b) fakultatív népszavazás esetén 30 napon belül kell dönten.

(2) Az Országgyűlésnek a népszavazás elrendeléséről szóló határozata tartalmazza, hogy a népszavazás ügydöntő vagy véleménynyilvánító, a népszavazásra bocsátott konkrét kérdést, továbbá rendelkezik a népszavazás költségvetéséről.”

4. A vizsgált OGY határozat szövege szerint:

„Az Országgyűlés az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény rendelkezései szerint megtárgyalta a Fidesz Magyar Polgári Szövetség nevében dr. Orbán Viktor és a Kereszténydemokrata Néppárt nevében dr. Semjén Zsolt által benyújtott országos népszavazási kezdeményezést, és arról a 2007. december 17-i ülésén a következők szerint döntött:

Az Országgyűlés az »Egyetért-e Ön azzal, hogy a fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátásért a jelen kérdésben megtartott népszavazást követő év január 1-jétől ne kelljen kórházi napidíjat fizetni?« kérdésben az országos ügydöntő népszavazást elrendeli.

Az országos ügydöntő népszavazás költségvetésére – az egy naptári napon szavazásra bocsátott kérdések számától függetlenül – 4470,00 millió forint fordítható.”

III.

Valamennyi kifogás megalapozatlan.

A kifogások két nagy csoportra oszthatók: az egyik csoportba tartozó kifogások az OGY határozat törvényességi vizsgálatára irányulnak, a másik csoportba tartozók pedig más érveket hoznak fel.

1. Az Alkotmánybíróság elsőként azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy a jelen eljárásban, a népszavazási kezdeményezésnek ebben a szakaszában, a kérdést érintő kifogások elbírálásánál hogyan kell eljárnia.

Ennek során alapul vette egy másik, alkotmányjogi szempontból hasonló ügyben hozott, kötelezően elrendelendő népszavazást elrendelő országgyűlési határozattal kapcsolatban a 33/2004. (IX. 28.) AB határozatban (ABH 2004, 457., a továbbiakban: Abh.) kifejtetteket.

Ebben az ügyben született első alkalommal döntés olyan kifogásról, amelyet már a hitelesítést elrendelő OVB határozat ellen benyújtott kifogások alapján hozott alkotmánybírósági határozat ismeretében, az eredményes aláírásgyűjtés után, a népszavazás elrendelését követően nyújtottak be.

Az említett ügyben a kifogások egyebek között a népszavazásra feltett kérdés időszerűségét, ezzel kapcsolatban értelmezhetőségét vitatták.

Az Alkotmánybíróság az Abh-val lezárt ügyben a népszavazás, a népszavazási eljárás jellegzetességeiből indult ki és – az adott ügyben felmerült egyértelműségi kifogással kapcsolatban – megállapította: az alkotmánybírósági vizsgálat minden esetben arra irányul, hogy az OVB, illetve az Országgyűlés határozata megfelel-e az Alkotmánynak és a vonatkozó jogszabályoknak. Ennek során alapvető szempont az, hogy az Országgyűlésnek végrehajtó, a népszuverenitás érvényre juttatását szolgáló szerepe van a kötelezően elrendelendő népszavazással kapcsolatban a folyamatnak abban a szakaszában, amikor már a népszavazás elrendeléséről kell dönten.

Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is azt állapította meg, hogy a népszavazásra bocsátandó kérdés alkotmányosság, törvényessége az OVB által vizsgálandó és vizsgálható a hitelesítési eljárásban, az Alkotmány és az Nsztv. szabályai szerint.

Az OVB döntését követően – a törvényben meghatározott, jogvesztő határidő alatt – bárki számára nyitva áll a lehetőség, hogy a kérdéssel kapcsolatban alkotmányosság

és törvényességi aggályait kifejtse, jogorvoslati eljárást kezdeményezzen.

A kezdeményezésben foglalt kérdés megengedhetőségét – törvényességét és alkotmányszerűségét – illetően az Alkotmánybíróság foglal állást, mindenre kötelezően, erre irányuló kifogás alapján.

Az Alkotmánybíróság döntése a kérdés hitelesítéséről állást foglaló OVB határozatot illetően szükségképpen a döntés meghozatalakor fennálló helyzethez igazodik. Az Alkotmánybíróság azt vizsgálhatja a hitelesítés tárgyában hozott OVB határozat ellen benyújtott kifogás alapján, hogy az OVB döntése a hitelesítésről az Alkotmánynak és a figyelembe veendő más törvénynek, az Nsztv.-nek megfelelő-e.

Az Alkotmánybíróság jogosultságainak értelmezésével kapcsolatban – most már a népszavazást elrendelő határozat ellen benyújtható kifogásokról szóló döntése kereteit illetően, állampolgárok által kezdeményezett népszavazás esetében – jelentősége van annak, hogy az OVB-nek a kérdést hitelesítő döntését lényegében bárki kifogással támadhatja meg az Alkotmánybíróság előtt. Ez más megfogalmazásban azt jelenti, hogy ilyen esetben a kérdésre irányuló, de a nyitva álló jogvesztő határidő után előterjesztett, újabb kifogások – elkészttség miatt – nem vizsgálhatók érdemben.

Ennek a megállapításnak hatással kell lennie az elrendelésről szóló OGY határozat ellen benyújtott kifogások elbírálásával kapcsolatos alkotmánybírósági hatáskör értelmezésére is, a jelen esetben kötelezően elrendelendő népszavazással összefüggésben. A kifogások tartalma az, amelynek alapján azokat minősíteni lehet ilyenkor aszerint, hogy azok változatlanul a hitelesítés ellen irányulnak-e vagy az elrendelés alkotmányszerűségét, törvényességét vitatják. Kötelezően elrendelendő népszavazási kezdeményezésnél az olyan kifogásokat, amelyeket tartalmuk szerint a hitelesítés szakaszában lehetett volna előterjeszteni, az Alkotmánybíróságnak vissza kell utasítania, az OGY határozatot helyben kell hagynia a Ve. 130. § (3) bekezdése alapján.

Ezzel azonosan foglalt állást az Alkotmánybíróság a 40/2004. (X. 27.) AB határozatban (ABH 2004, 512.).

A népszavazás elrendelését vagy a kötelezően elrendelendő népszavazás elrendelésének elutasítását követően benyújtott azokról a kifogásokról, amelyek nem az állampolgárok által kezdeményezett népszavazási kérdésre vonatkoznak, hanem más érveket hoznak fel az Országgyűlés határozata ellen, az Alkotmánybíróság dönt érdemi, tartalmi vizsgálat alapján. Esetről esetre foglal állást az Országgyűlés elrendelő vagy elrendelést elutasító döntéséről, a kifogásokban foglalt tartalomhoz kötötten, a kifogás érveinek vizsgálata alapján.

Ebből az következik, hogy a népszavazási kérdéssel kapcsolatban – a népszavazás kötelező elrendelését követően benyújtható kifogások alapján – nem vizsgálható ér-

demben olyan kifogás, amelyet a hitelesítés után is elvben már előterjeszthettek volna, és ez független attól, hogy a kérdést magában foglaló aláírásgyűjtő ív mintapéldánya hitelesítéséről szóló OVB döntést kifogással az Alkotmánybíróság előtt annak idején megtámadták-e.

Az ilyen kifogások a tartalmuk szerint változatlanul a kérdés népszavazásra bocsáthatóságát illetően fogalmaznak meg alkotmányossági vagy törvényességi kétségeket – márpedig ezeket a kifogásokat a hitelesítésről szóló OVB döntést követően lehet csak előterjeszteni, meghatározott, jogvesztő határidő alatt, az eljárás jelen szakaszában már nem.

Ebben az eljárásban – ha nem merül fel új körülmény – már csak az OGY határozat törvényessége vizsgálható.

2. Minthogy a kifogások egy része szerint az Országgyűlés népszavazást elrendelő határozata nem felel meg az Nsztv. 14. § (2) bekezdése, valamint a Ve. 29/B. § (2) és (3) bekezdései szerinti tartalmi követelményeknek, mert nem tartalmazza a döntést megalapozó OVB határozatok megjelölését, a jogorvoslati eljárások eredményére történő utalást, a jogerő napját, az OGY határozattal szembeni jogorvoslati lehetőségeket, a választópolgári kezdeményezés számszerűsítését, a népszavazás költségvetésére való utalást, a megállapított tényállást, az elfogadott és mellőzött bizonyítékok megjelölését, és a döntés alapját képező jogszabályhelyeket, az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kellett e kifogások elbírálásakor az elrendelésig tartó eljárást, a kifogásokban foglaltak szempontjából.

Az Alkotmánybíróság a Ve. 130. § (2) bekezdésében meghatározott hatáskörében nem az OVB, hanem az Országgyűlés határozatát vizsgálja, esetlegesen az Országgyűlést utasíthatja új eljárásra. Ebből következően az Alkotmánybíróság e döntés-felülvizsgálati jogköre alapján abban a kérdésben dönthet, hogy az Országgyűlés határozata tartalmazza-e az Nsztv. 14. § (2) bekezdése szerinti kötelező tartalmi elemeket, és hogy 1. az Országgyűlés helyesen állapította-e meg, hogy a népszavazás ügydöntő vagy véleménynyilvánító-e; 2. a kérdés megegyezik-e az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdéssel; 3. az Országgyűlés megfelelően rendelkezett-e a népszavazás költségvetéséről. Az Alkotmánybíróság vizsgálhatja továbbá az Országgyűlés konkrét döntéshozatali eljárásának a törvényességét. Az Alkotmánybíróság – megfelelő kifogás alapján – a Ve. 130. § (2) bekezdésében biztosított hatáskörében eljárva arról határozhat tehát, hogy az Országgyűlés eljárása és maga a meghozott határozat – a fenti szempontok alapján – törvényes-e. Így például azt vizsgálhatja, hogy időben döntött-e az Országgyűlés, vagy történt-e az OGY határozat megítélését befolyásoló eljárási szabálysértés.

A Ve. 29/B. § (1) bekezdése szerint a választási bizottság határozattal dönt. A határozatot – meghozatala nap-

ján – írásba kell foglalni. A (2) bekezdés kimondja, hogy a határozatnak tartalmaznia kell

a) a választási bizottság megnevezését, a határozat számát,

b) a kérelmező nevét és lakóhelyét (székhelyét),

c) az ügy tárgyának megjelölését,

d) a rendelkező részben a választási bizottság döntését, a fellebbezés (bíróági felülvizsgálat iránti kérelem) lehetőségéről való tájékoztatást,

e) az indokolásban a megállapított tényállást és az annak alapjául elfogadott bizonyítékokat, a kérelmező által megjelölt, de mellőzött bizonyítást és a mellőzés indokait, valamint azokat a jogszabályhelyeket, amelyek alapján a választási bizottság a határozatot hozta.

A (3) bekezdés szerint ha a határozatban név-, szám- vagy más elírás van, a választási bizottság a hibát kérelemre vagy hivatalból kijavíthatja. A számítási hibát tartalmazó határozat kijavítására csak akkor kerülhet sor, ha a számítási hiba kijavítása nem hat ki az ügy érdemére.

A Ve. 116. §-a szerint „Az I-X. fejezet, valamint a 89. §, a 99/O. § rendelkezéseit az országos népszavazáson a jelen fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.”

A Ve. 124. §-a sorolja fel azokat a szerveket, amelyek a népszavazáson mint választási bizottságok működnek.

Ez a felsorolás az Országgyűlést nem tartalmazza. Ezért az Országgyűlés népszavazást elrendelő határozatának tartalmára nem a Ve. 29/B. §-át kell alkalmazni, hanem az Nsztv. 14. § (2) bekezdését.

Az Nsztv. 14. § (2) bekezdése szerint az Országgyűlésnek a népszavazás elrendeléséről szóló határozata tartalmazza, hogy a népszavazás ügydöntő vagy véleménynyilvánító, a népszavazásra bocsátott konkrét kérdést, továbbá rendelkezik a népszavazás költségvetéséről.

Az Nsztv. nem tartalmaz szabályozást arról, hogy a népszavazás költségvetéséről – így a költségvetés részelemeiről valamint az előirányzott összeg forrásáról – miként kell rendelkezni; továbbá arról sem, hogy ha több kérdésben egyidőben hitelesítették az összegyűjtött aláírásokat, akkor külön-külön kell-e határozni a népszavazás elrendeléséről, vagy egyetlen határozatban.

Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel megállapítja, hogy az Országgyűlés a határozatban helyesen állapította meg, hogy a népszavazás ügydöntő; a kérdés meg egyezik az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdéssel; az Országgyűlés az Nsztv.-nek megfelelően rendelkezett a népszavazás költségvetéséről, amikor arról döntött, hogy az országos ügydöntő népszavazás költségvetésére – az egy naptári napon szavazásra bocsátott kérdések számától függetlenül – 4470,00 millió forint fordítható.

Megállapítható, hogy az Országgyűlés 109/2007. (XII. 19.) OGY határozata az Nsztv. 14. § (2) bekezdése szerinti követelményeknek eleget tesz, és nem sérti a Ve. 29/B. § (2) és (3) bekezdéseit sem.

3. A jelen ügyben azt lehetett megállapítani, hogy a kifogások egy része – részben már elbírált, részben új, de olyan érvek alapján, amelyeket a hitelesítésről szóló döntést követően is előterjeszthettek volna – változatlanul a népszavazási kérdés ellen irányul.

Ezért azokat a kifogásokat, amelyek szerint a fenti kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani – mert a népszavazás kezdeményezésére vonatkozó politikai alapjog csak természetes személyeket illet meg, pártokat nem; továbbá azt a kifogást, amely szerint nem lehet népszavazást elrendelni, mert a kezdeményezők az eljárás során nem bizonyították, hogy jogosultak voltak a pártok képviselőit; valamint azt a kifogást, amely szerint a kérdés nem felel meg az egyértelműség követelményének, mert az abban használt fogalmak „pontatlanok, nem fedik a tényleges, objektív valóságot”, ezért a kérdés félrevezető a választópolgárok számára; illetve azt a kifogást, amely szerint a 27/2007. (V. 17.) AB határozatban foglaltakat is figyelembe kell venni a népszavazás megengedhetőségéről szóló döntésnél –, már elő lehetett volna terjeszteni a kérdés hitelesítéséről szóló OVB határozat ellen, bárki által benyújtható kifogásokban.

A népszavazási kezdeményezés és eljárás jelen szakaszában azonban ezek a kifogások már nem vizsgálhatók, az Alkotmánybíróság ezért ezeket a kifogásokat a fentiek alapján visszautasította.

4. Az egyik kifogásban azonban azzal is érveltek, hogy a hitelesítés és az elrendelés között olyan új körülmények merültek fel, amelyek miatt nincs helye népszavazás elrendelésének.

Ilyen új körülmény az a kifogás szerint, hogy a kérdést hitelesítő 59/2007. (X. 17.) AB határozat meghozatalát követően az Országgyűlés elfogadta a Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló 2007. évi CLXIX. törvényt.

Habár ezt a törvényt valóban a kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítését követően fogadták el, vagyis a hitelesíthetőségről való állásfoglalásnál ennek a törvénynek a tartalmát sem az OVB, sem az Alkotmánybíróság nem vehette figyelembe, a Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló 2007. évi CLXIX. törvény mégsem tekinthető olyan körülménynek, amely az OGY határozat ellen benyújtott kifogások alkotmánybírói elbírálását, minden kétséget kizáróan, érdemben befolyásolhatja. Jóllehet az Alkotmánybíróság a kérdést hitelesítő 59/2007. (X. 17.) AB határozatban ezzel a törvénnyel nem foglalkozott, de azt már vizsgálta, hogy a kérdés kizárt tárgykörbe tartozik-e az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés a) pontja alapján; vizsgálta azt is, hogy a kórházi napi díj bevétel vagy kiadás-e, illetve a kérdés költségvetési törvények tartalmának módosítására irányul-e. Az Alkotmánybíróság 16/2007. (III. 9.) AB határozata megállapította azt is, hogy „jövőbeli költségvetésre, valamely költ-

ségvetési törvényjavaslatra hivatkozva az aláírásgyűjtő ív hitelesítése megalapozottan nem tagadható meg”. A népszavazásra feltett kérdés alapján a „megtartott népszavazást követő év január 1-jétől” nem kell kórházi napidíjat fizetni.

Mindezekre figyelemmel megállapítható, hogy a Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló 2007. évi CLXIX. törvény tartalma nem befolyásolja a népszavazás elrendeléséről szóló határozat mikénti megítélését. Az Alkotmánybíróság – tekintettel arra, hogy már vizsgálta a kérdés kizárt tárgykörbe tartozását az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés a) pontja alapján – ezt a kifogást is visszautasította.

5. Azzal a kifogással kapcsolatban, amely az országgyűlési határozat törvényellenességének indokaként állította, hogy az Országgyűlésnek az elrendeléskor nem volt hivatalos tudomása az aláírásokat hitelesítő OVB határozat jogerőre emelkedéséről, az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Nsztv. és Ve. szabályai nem biztosítanak önálló jogorvoslatot az OVB ama nem érdemi döntése ellen, amely a határozata jogerejének megállapításáról szól, márpedig a kifogás a tartalma szerint ennek a döntésnek a jogszerűségét vitatja.

Az Országgyűlés népszavazást elrendelő határozata ellen irányuló ez a kifogás ezért nem alkalmas arra, hogy az Alkotmánybíróság az Országgyűlés határozatát a kifogásban állított okból megsemmisítse és az Országgyűlést új eljárásra utasítsa.

6. Azokkal az állításokkal kapcsolatban, hogy az aláírások hitelesítése során számos törvénytörtént történt, és a vizsgált OGY határozatot ebből az okból kell megsemmisíteni, az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az aláírások hitelesítésével összefüggésben – az ilyen tartalmú OVB határozat, a jelen esetben a 476/2007. (XII. 5.) határozat ellen – jogszabálysértésre hivatkozva felülvizsgálat iránti kérelmet lehet benyújtani az OVB-nél, a Ve. 82. § (1) és (2) bekezdése, valamint a Ve. 83. §-a (2) bekezdése alapján, a megadott határidőn belül.

A népszavazás elrendeléséről szóló határozat ellen benyújtható kifogásokban előterjesztett ilyen kérelmeket ezért az Alkotmánybíróság visszautasította.

7. Az Alkotmánybírósághoz az egyik kifogás a kifogás előterjesztésére nyitva álló határidő – december 27-e, 16 óra – után, december 28-án érkezett.

Az Alkotmánybíróság ezt a kifogást ezért – a Ve. 77. § (5) bekezdése alapján – érdemi vizsgálat nélkül visszautasította [28/1998. (VI. 16.) AB végzés, ABH 1998, 523.].

8. A népszavazási kezdeményezések alkotmányjogi vonatkozásai vizsgálhatók az Alkotmánybíróság által, az Alkotmány és az Nsztv. valamint a Ve. szabályai szerint, más – ezek között az az állítás, hogy a népszavazásra feltett kérdés igazságtalan és célszerűtlen – nem.

9. A népszavazást elrendelő határozat ellen benyújtott kifogások elbírálására irányuló eljárás felfüggesztésére sem az Nsztv., sem a Ve. nem ad lehetőséget; felfüggesztés kéréséhez való jogot pedig – szemben egyes más állami szervek eljárására vonatkozó szabályozással – sem az Abtv., sem az Ügyrend nem biztosít az eljárást kezdeményező személyeknek. Ilyen rendelkezések hiányában az eljárás felfüggesztésének nincs helye.

Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az OGY határozatát helybenhagyta.

10. Az Alkotmánybíróság – tekintettel az Országgyűlés határozatának Magyar Közlönyben való megjelenésére – elrendelte e határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévay Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Trócsányi László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 1467/H/2007.

Az Alkotmánybíróság 6/2008. (I. 23.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országgyűlés országos népszavazás elrendeléséről szóló határozata ellen benyújtott kifogások tárgyában meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság az Országgyűlés 110/2007. (XII. 19.) OGY határozatát helybenhagyja.

2. Az Alkotmánybíróság az Országgyűlés 110/2007. (XII. 19.) OGY határozata ellen benyújtott, a népszavazási kérdés ellen irányuló kifogásokat, valamint a határidőn túl előterjesztett kifogást érdemi vizsgálat nélkül visszautasítja.

3. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 475/2007. (XII. 5.) határozata ellen benyújtott kifogásokat visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Köz-
lönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

1. Az Országgyűlés 110/2007. (XII. 19.) OGY határozatával (a továbbiakban: OGY határozat) úgy döntött, hogy elrendeli az országos ügydöntő népszavazást a következő kérdésben:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy a háziorvosi ellátásért, fogászati ellátásért és a járóbeteg-szakellátásért a jelen kérdésben megtartott népszavazást követő év január 1-jétől ne kelljen vizitdíjat fizetni?”

A határozat a Magyar Köz-
löny 2007. évi 178. számában, 2007. december 19-i dátummal jelent meg.

A határozat ellen több magánszemély nyújtott be kifogást.

A kifogások egy részét az Országos Választási Bizottsághoz nyújtották be. Ezeket 2007. december 20-án, 21-én, 27-én 16 óra előtt, valamint december 28-án terjesztették elő.

Van olyan, december 17-én keltezett kifogás is, amelyet a Legfelsőbb Bírósághoz nyújtottak be, és azt a Legfelsőbb Bíróság továbbította 2008. január 3-án az Országos Választási Bizottsághoz.

Más kifogásokat közvetlenül az Alkotmánybírósághoz 2007. december 17-én, december 21-én, december 27-én nyújtottak be.

A kifogásokat a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. §-ának (2) bekezdésében meghatározott, a határozat közzétételétől számított nyolc napon belül lehetett előterjeszteni.

A Ve. 4. § (3) bekezdése szerint az e törvényben meghatározott határidők jogvesztők, azok – ha a törvény másképpen nem rendelkezik – a határidő utolsó napján 16 órakor járnak le.

A (4) bekezdés szerint a napokban megállapított határidőket a naptári napok szerint kell számítani.

A kifogás benyújtására nyitva álló határidő a határidő utolsó napján, 2007. december 27-én 16 órakor járt le. Az Alkotmánybíróság az ügyet a Ve. 130. §-a (3) bekezdésének megfelelően soron kívül bírálta el.

2. A kifogások tartalma az alábbiak szerint foglalható össze:

2.1. Egyes kifogások szerint a fenti kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani. Ezek közül több kifogás hivatkozott arra, hogy a népszavazás kezdeményezésére vonatkozó politikai alapjog csak természetes személyeket illet meg, pártokat nem. Álláspontjuk szerint mivel a kezdeményezők az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítésére irányuló eljárásban és azt követően politikai pártok képviseletében jártak el, nem lehet népszavazást elrendelni. Hivatkoztak arra is, hogy a kezdeményezők az eljárás során nem bizonyították, hogy jogosultak voltak a pártok képviseletére.

Az egyik kifogás szerint a kérdés nem felel meg az egyértelműség követelményének, mert az abban használt fogalmak „pontatlanok, nem fedik a tényleges, objektív valóságot”, ezért a kérdés félrevezető a választópolgárok számára.

Több kifogás arra hivatkozott, hogy az Országgyűlés a határozat meghozatalánál nem vette figyelembe a 27/2007. (V. 17.) AB határozatban foglaltakat, amelyben az Alkotmánybíróság mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet állapított meg. Álláspontjuk szerint a mulasztás teljes körű pótlásáig a kérdésben nincs helye népszavazás tartásának. Egy másik kifogás szerint pedig az képezi az elrendelés akadályát, hogy nem állapítható meg, hogy a kérdésben tartott eredményes népszavazás mikortól kötelezi az Országgyűlést.

2.2. A kifogások egy része szerint a jogi környezet időközbeni változása miatt nincs helye népszavazás tartásának.

Eszerint a kérdést – utolsó alkalommal – hitelesítő 58/2007. (X. 17.) AB határozat meghozatalát követően az Országgyűlés elfogadta a Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló 2007. évi CLXIX. törvényt, amely szerint a vizitdíj és a kórházi napidíj az Egészségbiztosítási Alap költségvetésének kiemelt jelentőséggel bíró eleme, amellyel több kiadási tétel is számol. Ezért ezek megszüntetése a költségvetési fejezet teljes átalakítását tenné szükségessé. Mindezek miatt a kérdésben az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés a) pontja alapján nem lehet népszavazást tartani.

2.3. Más kifogások szerint az Országgyűlés népszavazást elrendelő határozata nem felel meg az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló az 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 14. § (2) bekezdése, valamint a Ve. 29/B. § (2) és (3) bekezdései szerinti tartalmi követelményeknek.

Eszerint az nem tartalmazza az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) döntést megalapozó határozatainak a megjelölését, a jogorvoslati eljárások eredményére történő utalást, a jogerő napját, az OGY határozattal szembeni jogorvoslati lehetőségeket, a választópolgári

kezdeményezés számszerűsítését, a népszavazás költségvetésére és annak részelemeire, valamint fedezetére való utalást, a megállapított tényállást, az elfogadott és mellőzött bizonyítékok megjelölését, és a döntés alapját képező jogszabályhelyeket. A kifogást tevő értelmezésében e hiányosságok önmagukban is az OGY határozat megsemmisítésére kell vezessenek.

Előadták azt is, hogy mivel az Országgyűlés külön határozott a kórházi napidíj, vizitdíj és a képzési hozzájárulás eltörlésére irányuló népszavazások elrendeléséről, ezért nincs formai akadály annak, hogy e népszavazások különböző napokra kerüljenek kitűzésre. Ez viszont indokolatlanul növelné a népszavazás költségeit.

A kifogások – az országgyűlési határozat törvényellenességének indokaként – hivatkoztak arra is, hogy az Országgyűlésnek az elrendeléskor nem volt hivatalos tudomása az aláírásokat hitelesítő OVB határozat jogerőre emelkedéséről, az OVB J/4646. sorszámú jelentése ugyanis nem tartalmazza, hogy az a Legfelsőbb Bíróság melyik határozatával emelkedett jogerőre.

2.4. Több kifogás az aláírások hitelesítése során történő törvénysértésekre alapozva kéri az országgyűlési határozat megsemmisítését. Álláspontjuk szerint az OVB nem vizsgálta, hogy az aláírásgyűjtés során volt-e visszaélés, továbbá nem állapította meg számszerűen, hogy hány aláírás hitelesíthető, így az Országgyűlés nem volt olyan helyzetben, hogy a népszavazási kezdeményezésről döntson. E kifogások egyike szerint a Ve. 119. § (1) bekezdésében foglalt „statisztikai és matematikai módszerek” szabályait nem állapítják meg jogszabályok, ezáltal sérül az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből levezethető jogbiztonság követelménye, sérti továbbá a Ve. 3. § a) és d) pontjaiban rögzített alapelveket, hogy e módszereket a választópolgárok és a döntésre jogosult országgyűlési képviselők nem ismerhették meg.

2.5. A kifogások egy része – jogi érvek részletes kifejtése nélkül – azt állítja, hogy a kérdés igazságtalan és célszerűtlen, így abban nem tartható népszavazás.

2.6. Van olyan kifogás is, amelyben kérték, hogy az Alkotmánybíróság az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egyseges szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (a továbbiakban: Ügyrend, ABH 2003, 2065.) 30. §-ában foglaltak alapján az előtte folyó eljárást függessze fel.

3. A jelen ügy előzményéhez tartozik, hogy az OVB a 155/2007. (VI. 25.) OVB határozatban megállapította: a vizitdíjra vonatkozó kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ív a hatályos törvényi rendelkezésekben meghatározott formai, valamint a feltett kérdésre vonatkozó tartalmi – alkotmányossági és törvényességi – követelményeknek megfelelően, ezért az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát hitelesítette.

Az OVB-nek a népszavazást kezdeményező aláírásgyűjtő íven szereplő kérdést hitelesítő döntését magában foglaló határozata ellen számos kifogást nyújtottak be. A benyújtott kifogások részben arra hivatkoztak, hogy a kérdések hitelesítését az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdése alapján meg kellett volna tagadni, részben pedig azt állították, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlatában a népszavazási kérdésekkel szemben támasztott más alkotmányi és törvényi követelmények a jelen kérdés hitelesítésének akadályát képeznék. Az Alkotmánybíróság az OVB határozatát helyben hagyta [58/2007. (X. 17.) AB határozat, ABK 2007. október, 918.].

4. Az Alkotmánybíróság a kifogásokat az Ügyrend 28. § (1) bekezdése alapján egyesítette, és egy eljárásban bírálta el.

II.

A kifogások elbírálásánál figyelembe vett jogszabályok:

1. Az Alkotmány érintett rendelkezései:

„2. §

(2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja. (...)

28/C. § (...)

(2) Országos népszavazást kell tartani legalább 200 000 választópolgár kezdeményezésére.

(3) Ha az országos népszavazást el kell rendelni, az eredményes népszavazás alapján hozott döntés az Országgyűlésre kötelező.”

2. A Ve. érintett rendelkezései:

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

(2) Az Országgyűlés népszavazást elrendelő, valamint kötelezően elrendelendő népszavazás elrendelését elutasító határozata elleni kifogást a határozat közzétételét követő nyolc napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani. Az Országos Választási Bizottság a kifogás benyújtásáról haladéktalanul tájékoztatja az Országgyűlés elnökét, a népszavazást elrendelő határozat elleni kifogásról a köztársasági elnököt is.

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja

vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

3. Az Nsztv. érintett rendelkezései:

„10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

- a) a kérdés nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe,
- b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,
- c) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,
- d) ugyanazon tartalmú kérdésben három éven belül eredményes országos népszavazást tartottak,
- e) az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek. (...)

13. § (1) A népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.

(2) A konkrét kérdést a kezdeményezésben megfogalmazott formában kell népszavazásra bocsátani.

14. § (1) A népszavazás elrendelésére irányuló kezdeményezésről a 6. § szerinti bejelentést követően

- a) kötelező népszavazás esetén 15,
- b) fakultatív népszavazás esetén 30 napon belül kell dönteni.

(2) Az Országgyűlésnek a népszavazás elrendeléséről szóló határozata tartalmazza, hogy a népszavazás ügydöntő vagy véleménynyilvánító, a népszavazásra bocsátott konkrét kérdést, továbbá rendelkezik a népszavazás költségvetéséről.”

4. A vizsgált OGY határozat szövege szerint:

„Az Országgyűlés az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény rendelkezései szerint megtárgyalta a Fidesz Magyar Polgári Szövetség nevében dr. Orbán Viktor és a Kereszténydemokrata Néppárt nevében dr. Semjén Zsolt által benyújtott országos népszavazási kezdeményezést, és arról a 2007. december 17-i ülésén a következők szerint döntött:

Az Országgyűlés az »Egyetért-e Ön azzal, hogy a házi-orvosi ellátásért, fogászati ellátásért és a járóbeteg-szakellátásért a jelen kérdésben megtartott népszavazást követő év január 1-jétől ne kelljen vizitdíjat fizetni?« kérdésben az országos ügydöntő népszavazást elrendeli.

Az országos ügydöntő népszavazás költségvetésére – az egy naptári napon szavazásra bocsátott kérdések számától függetlenül – 4470,00 millió forint fordítható.”

III.

Valamennyi kifogás megalapozatlan.

A kifogások két nagy csoportra oszthatók: az egyik csoportba tartozó kifogások az OGY határozat törvényességi

vizsgálatára irányulnak, a másik csoportba tartozók pedig más érveket hoznak fel.

1. Az Alkotmánybíróság elsőként azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy a jelen eljárásban, a népszavazási kezdeményezésnek ebben a szakaszában, a kérdést érintő kifogások elbírálásánál hogyan kell eljárnia.

Ennek során alapul vette egy másik, alkotmányjogi szempontból hasonló ügyben hozott, kötelezően elrendelendő népszavazást elrendelő országgyűlési határozattal kapcsolatban a 33/2004. (IX. 28.) AB határozatban (ABH 2004, 457., a továbbiakban: Abh.) kifejtetteket.

Ebben az ügyben született első alkalommal döntés olyan kifogásról, amelyet már a hitelesítést elrendelő OVB határozat ellen benyújtott kifogások alapján hozott alkotmánybírósági határozat ismeretében, az eredményes aláírásgyűjtés után, a népszavazás elrendelését követően nyújtottak be.

Az említett ügyben a kifogások egyebek között a népszavazásra feltett kérdés időszerűségét, ezzel kapcsolatban értelmezhetőségét vitatták.

Az Alkotmánybíróság az Abh.-val lezárt ügyben a népszavazás, a népszavazási eljárás jellegzetességeiből indult ki és – az adott ügyben felmerült egyértelműségi kifogással kapcsolatban – megállapította: az alkotmánybírósági vizsgálat minden esetben arra irányul, hogy az OVB, illetve az Országgyűlés határozata megfelel-e az Alkotmánynak és a vonatkozó jogszabályoknak. Ennek során alapvető szempont az, hogy az Országgyűlésnek végrehajtó, a népszuverenitás érvényre juttatását szolgáló szerepe van a kötelezően elrendelendő népszavazással kapcsolatban a folyamatnak abban a szakaszában, amikor már a népszavazás elrendeléséről kell dönteni.

Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is azt állapította meg, hogy a népszavazásra bocsátandó kérdés alkotmányossága, törvényessége az OVB által vizsgálandó és vizsgálható a hitelesítési eljárásban, az Alkotmány és az Nsztv. szabályai szerint.

Az OVB döntését követően – a törvényben meghatározott, jogvesztő határidő alatt – bárki számára nyitva áll a lehetőség, hogy a kérdéssel kapcsolatban alkotmányossági és törvényességi aggályait kifejtse, jogorvoslati eljárást kezdeményezzen.

A kezdeményezésben foglalt kérdés megengedhetőségét – törvényességét és alkotmányosságát – illetően az Alkotmánybíróság foglal állást, mindenkire kötelezően, erre irányuló kifogás alapján.

Az Alkotmánybíróság döntése a kérdés hitelesítéséről állást foglalt OVB határozatot illetően szükségképpen a döntés meghozatalakor fennálló helyzethez igazodik. Az Alkotmánybíróság azt vizsgálhatja a hitelesítés tárgyában hozott OVB határozat ellen benyújtott kifogás alapján, hogy az OVB döntése a hitelesítésről az Alkotmánynak és

a figyelembe veendő más törvénynek, az Nsztv.-nek megfelelően.

Az Alkotmánybíróság jogosultságainak értelmezésével kapcsolatban – most már a népszavazást elrendelő határozat ellen benyújtható kifogásokról szóló döntése kereteit illetően, állampolgárok által kezdeményezett népszavazás esetében – jelentősége van annak, hogy az OVB-nek a kérdést hitelesítő döntését lényegében bárki kifogással támadhatja meg az Alkotmánybíróság előtt. Ez más megfogalmazásban azt jelenti, hogy ilyen esetben a kérdésre irányuló, de a nyitva álló jogvesztő határidő után előterjesztett, újabb kifogások – elkészttség miatt – nem vizsgálhatók érdemben.

Ennek a megállapításnak hatással kell lennie az elrendelésről szóló OGY határozat ellen benyújtott kifogások elbírálásával kapcsolatos alkotmánybírósági hatáskör értelmezésére is, a jelen esetben kötelezően elrendelendő népszavazással összefüggésben. A kifogások tartalma az, amelynek alapján azokat minősíteni lehet ilyenkor aszerint, hogy azok változatlanul a hitelesítés ellen irányulnak-e vagy az elrendelés alkotmányosságát, törvényességét vitatják. Kötelezően elrendelendő népszavazási kezdeményezésnél az olyan kifogásokat, amelyeket tartalmuk szerint a hitelesítés szakaszában lehetett volna előterjeszteni, az Alkotmánybíróságnak vissza kell utasítania, az OGY határozatot helyben kell hagynia a Ve. 130. § (3) bekezdése alapján.

Ezzel azonosan foglalt állást az Alkotmánybíróság a 40/2004. (X. 27.) AB határozatban (ABH 2004, 512.).

A népszavazás elrendelését vagy a kötelezően elrendelendő népszavazás elrendelésének elutasítását követően benyújtott azokról a kifogásokról, amelyek nem az állampolgárok által kezdeményezett népszavazási kérdésre vonatkoznak, hanem más érveket hoznak fel az Országgyűlés határozata ellen, az Alkotmánybíróság dönt érdemi, tartalmi vizsgálat alapján. Esetről esetre foglal állást az Országgyűlés elrendelő vagy elrendelést elutasító döntéséről, a kifogásokban foglalt tartalomhoz kötötten, a kifogás érveinek vizsgálata alapján.

Ebből az következik, hogy a népszavazási kérdéssel kapcsolatban – a népszavazás kötelező elrendelését követően benyújtható kifogások alapján – nem vizsgálható érdemben olyan kifogás, amelyet a hitelesítés után is elvben már előterjeszthettek volna, és ez független attól, hogy a kérdést magában foglaló aláírásgyűjtő ív mintapéldánya hitelesítéséről szóló OVB döntést kifogással az Alkotmánybíróság előtt annak idején megtámadták-e.

Az ilyen kifogások a tartalmuk szerint változatlanul a kérdés népszavazásra bocsáthatóságát illetően fogalmaznak meg alkotmányossági vagy törvényességi kétségeket – márpedig ezeket a kifogásokat a hitelesítésről szóló OVB döntést követően lehet csak előterjeszteni, meghatározott, jogvesztő határidő alatt, az eljárás jelen szakaszában már nem.

Ebben az eljárásban – ha nem merül fel új körülmény – már csak az OGY határozat törvényessége vizsgálható.

2. Mínt hogy a kifogások egy része szerint az Országgyűlés népszavazást elrendelő határozata nem felel meg az Nsztv. 14. § (2) bekezdése, valamint a Ve. 29/B. § (2) és (3) bekezdései szerinti tartalmi követelményeknek, mert nem tartalmazza a döntést megalapozó OVB határozatok megjelölését, a jogorvoslati eljárások eredményére történő utalást, a jogerő napját, az OGY határozattal szembeni jogorvoslati lehetőségeket, a választópolgári kezdeményezés számszerűsítését, a népszavazás költségvetésére való utalást, a megállapított tényállást, az elfogadott és mellőzött bizonyítékok megjelölését, és a döntés alapját képező jogszabályhelyeket, az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kellett e kifogások elbírálásakor az elrendelésig tartó eljárást, a kifogásokban foglaltak szempontjából.

Az Alkotmánybíróság a Ve. 130. § (2) bekezdésében meghatározott hatáskörében nem az OVB, hanem az Országgyűlés határozatát vizsgálja, esetlegesen az Országgyűlést utasíthatja új eljárásra. Ebből következően az Alkotmánybíróság e döntés-felülvizsgálati jogköre alapján abban a kérdésben dönthet, hogy az Országgyűlés határozata tartalmazza-e az Nsztv. 14. § (2) bekezdése szerinti kötelező tartalmi elemeket, és hogy 1. az Országgyűlés helyesen állapította-e meg, hogy a népszavazás ügydöntő vagy véleménynyilvánító-e; 2. a kérdés megegyezik-e az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdéssel; 3. az Országgyűlés megfelelően rendelkezett-e a népszavazás költségvetéséről. Az Alkotmánybíróság vizsgálhatja továbbá az Országgyűlés konkrét döntéshozatali eljárásának a törvényességét. Az Alkotmánybíróság – megfelelő kifogás alapján – a Ve. 130. § (2) bekezdésében biztosított hatáskörében eljárva arról határozhat tehát, hogy az Országgyűlés eljárása és maga a meghozott határozat – a fenti szempontok alapján – törvényes-e. Így például azt vizsgálhatja, hogy időben döntött-e az Országgyűlés, vagy történt-e az OGY határozat megítélését befolyásoló eljárási szabálysértés.

A Ve. 29/B. § (1) bekezdése szerint a választási bizottság határozattal dönt. A határozatot – meghozatala napján – írásba kell foglalni. A (2) bekezdés kimondja, hogy a határozatnak tartalmaznia kell

- a) a választási bizottság megnevezését, a határozat számát,
- b) a kérelmező nevét és lakóhelyét (székhelyét),
- c) az ügy tárgyának megjelölését,
- d) a rendelkező részben a választási bizottság döntését, a fellebbezés (bíróági felülvizsgálat iránti kérelem) lehetőségéről való tájékoztatást,
- e) az indokolásban a megállapított tényállást és az annak alapjául elfogadott bizonyítékokat, a kérelmező által megjelölt, de mellőzött bizonyítást és a mellőzés indokait,

valamint azokat a jogszabályhelyeket, amelyek alapján a választási bizottság a határozatot hozta.

A (3) bekezdés szerint ha a határozatban név-, szám- vagy más elírás van, a választási bizottság a hibát kérelemre vagy hivatalból kijavíthatja. A számítási hibát tartalmazó határozat kijavítására csak akkor kerülhet sor, ha a számítási hiba kijavítása nem hat ki az ügy érdemére.

A Ve. 116. §-a szerint „Az I–X. fejezet, valamint a 89. §, a 99/O. § rendelkezéseit az országos népszavazáson a jelen fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.”

A Ve. 124. §-a sorolja fel azokat a szerveket, amelyek a népszavazáson mint választási bizottságok működnek.

Ez a felsorolás az Országgyűlést nem tartalmazza. Ezért az Országgyűlés népszavazást elrendelő határozatának tartalmára nem a Ve. 29/B. §-át kell alkalmazni, hanem az Nsztv. 14. § (2) bekezdését.

Az Nsztv. 14. § (2) bekezdése szerint az Országgyűlésnek a népszavazás elrendeléséről szóló határozata tartalmazza, hogy a népszavazás ügydöntő vagy véleménynyilvánító, a népszavazásra bocsátott konkrét kérdést, továbbá rendelkezik a népszavazás költségvetéséről.

Az Nsztv. nem tartalmaz szabályozást arról, hogy a népszavazás költségvetéséről – így a költségvetés részelemeiről, valamint az előirányzott összeg forrásáról – miként kell rendelkezni; továbbá arról sem, hogy ha több kérdésben egyidőben hitelesítették az összegyűjtött aláírásokat, akkor külön-külön kell-e határozni a népszavazás elrendeléséről, vagy egyetlen határozatban.

Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel megállapítja, hogy az Országgyűlés a határozatban helyesen állapította meg, hogy a népszavazás ügydöntő; a kérdés megegyezik az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdéssel; az Országgyűlés az Nsztv.-nek megfelelően rendelkezett a népszavazás költségvetéséről, amikor arról döntött, hogy az országos ügydöntő népszavazás költségvetésére – az egy naptári napon szavazásra bocsátott kérdések számától függetlenül – 4470,00 millió forint fordítható.

Megállapítható, hogy az Országgyűlés 110/2007. (XII. 19.) OGY határozata az Nsztv. 14. § (2) bekezdése szerinti követelményeknek eleget tesz, és nem sérti a Ve. 29/B. § (2) és (3) bekezdéseit sem.

3. A jelen ügyben azt lehetett megállapítani, hogy a kifogások egy része – részben már elbírált, részben új, de olyan érvek alapján, amelyeket a hitelesítésről szóló döntést követően is előterjeszthettek volna – változatlanul a népszavazási kérdés ellen irányul.

Ezért azokat a kifogásokat, amelyek szerint a fenti kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani – mert a népszavazás kezdeményezésére vonatkozó politikai alapjog csak természetes személyeket illet meg, pártokat nem; továbbá azt a kifogást, amely szerint nem lehet népszavazást elrendelni, mert a kezdeményezők az eljárás során nem bizonyították, hogy jogosultak voltak a pártok képví-

seletére; valamint azt a kifogást, amely szerint a kérdés nem felel meg az egyértelműség követelményének, mert az abban használt fogalmak „pontatlanok, nem fedik a tényleges, objektív valóságot”, ezért a kérdés félrevezető a választópolgárok számára; illetve azt a kifogást, amely szerint a 27/2007. (V. 17.) AB határozatban foglaltakat is figyelembe kell venni a népszavazás megengedhetőségéről szóló döntésnél –, már elő lehetett volna terjeszteni a kérdés hitelesítéséről szóló OVB határozat ellen, bárki által benyújtható kifogásokban.

A népszavazási kezdeményezés és eljárás ezen szakaszában azonban ezek a kifogások már nem vizsgálhatók, az Alkotmánybíróság ezért ezeket a kifogásokat a fentiek alapján visszautasította.

4. Az egyik kifogásban azonban azzal is érveltek, hogy a hitelesítés és az elrendelés között olyan új körülmények merültek fel, amelyek miatt nincs helye népszavazás elrendelésének.

Ilyen új körülmény az a kifogás szerint, hogy a kérdés hitelesítő 59/2007. (X. 17.) AB határozat meghozatalát követően az Országgyűlés elfogadta a Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló 2007. évi CLXIX. törvényt.

Habár ezt a törvényt valóban a kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítését követően fogadták el, vagyis a hitelesíthetőségről való állásfoglalásnál ennek a törvénynek a tartalmát sem az OVB, sem az Alkotmánybíróság nem vehette figyelembe, a Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló 2007. évi CLXIX. törvény mégsem tekinthető olyan körülménynek, amely az OGY határozat ellen benyújtott kifogások alkotmánybírósági elbírálását, minden kétséget kizáróan, érdemben befolyásolhatja. Jóllehet az Alkotmánybíróság a kérdést hitelesítő 59/2007. (X. 17.) AB határozatban ezzel a törvénnyel nem foglalkozott, de azt már vizsgálta, hogy a kérdés kizárt tárgykörbe tartozik-e az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés a) pontja alapján; vizsgálta azt is, hogy a kórházi napidíj bevétel vagy kiadás-e, illetve a kérdés költségvetési törvények tartalmának módosítására irányul-e. Az Alkotmánybíróság 16/2007. (III. 9.) AB határozata megállapította azt is, hogy „jövőbeli költségvetésre, valamely költségvetési törvényjavaslatra hivatkozva az aláírásgyűjtő ív hitelesítése megalapozottan nem tagadható meg”. A népszavazásra feltett kérdés alapján a „megtartott népszavazást követő év január 1-jétől” nem kell kórházi napidíjat fizetni.

Mindezekre figyelemmel megállapítható, hogy a Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló 2007. évi CLXIX. törvény tartalma nem befolyásolja a népszavazás elrendeléséről szóló határozat mikénti megítélését. Az Alkotmánybíróság – tekintettel arra, hogy már vizsgálta a kérdés kizárt tárgykörbe tartozását az Alkotmány

28/C. § (5) bekezdés *a*) pontja alapján – ezt a kifogást is visszautasította.

5. Azzal a kifogással kapcsolatban, amely az országgyűlési határozat törvényellenességének indokaként állította, hogy az Országgyűlésnek az elrendeléskor nem volt hivatalos tudomása az aláírásokat hitelesítő OVB határozat jogerőre emelkedéséről, az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Nsztv. és Ve. szabályai nem biztosítanak önálló jogorvoslatot az OVB ama nem érdemi döntése ellen, amely a határozata jogerejének megállapításáról szól, márpedig a kifogás a tartalma szerint ennek a döntésnek a jogszerűségét vitatja.

Az Országgyűlés népszavazást elrendelő határozata ellen irányuló ez a kifogás ezért nem alkalmas arra, hogy az Alkotmánybíróság az Országgyűlés határozatát a kifogásban állított okból megsemmisítse és az Országgyűlést új eljárásra utasítsa.

6. Azokkal az állításokkal kapcsolatban, hogy az aláírások hitelesítése során számos törvénytörtént történt, és a vizsgált OGY határozatot ebből az okból kell megsemmisíteni, az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az aláírások hitelesítésével összefüggésben – az ilyen tartalmú OVB határozat, a jelen esetben a 475/2007. (XII. 5.) határozat ellen – jogszabálysértésre hivatkozva felülvizsgálat iránti kérelmet lehet benyújtani az OVB-nél, a Ve. 82. § (1) és (2) bekezdése, valamint a Ve. 83. §-a (2) bekezdése alapján, a megadott határidőn belül.

A népszavazás elrendeléséről szóló határozat ellen benyújtható kifogásokban előterjesztett ilyen kérelmeket ezért az Alkotmánybíróság visszautasította.

7. Az Alkotmánybírósághoz az egyik kifogás a kifogás előterjesztésére nyitva álló határidő – december 27-e, 16 óra – után, december 28-án érkezett.

Az Alkotmánybíróság ezt a kifogást ezért – a Ve. 77. § (5) bekezdése alapján – érdemi vizsgálat nélkül visszautasította.

8. A népszavazási kezdeményezések alkotmányjogi vonatkozásai vizsgálhatók az Alkotmánybíróság által, az Alkotmány és az Nsztv., valamint a Ve. szabályai szerint, más – ezek között az az állítás, hogy a népszavazásra feltejtett kérdés igazságtalan és célszerűtlen – nem.

9. A népszavazást elrendelő határozat ellen benyújtott kifogások elbírálására irányuló eljárás felfüggesztésére sem az Nsztv., sem a Ve. nem ad lehetőséget; felfüggesztés kéréséhez való jogot pedig – szemben egyes más állami szervek eljárására vonatkozó szabályozással – sem az Abtv., sem az Ügyrend nem biztosít az eljárást kezdeményező személyeknek. Ilyen rendelkezések hiányában az eljárás felfüggesztésének nincs helye.

Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az OGY határozatát helybenhagyta.

10. Az Alkotmánybíróság – tekintettel az Országgyűlés határozatának Magyar Közlönyben való megjelenésére – elrendelte e határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k., alkotmánybíró   *Dr. Bragyova András* s. k., alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k., alkotmánybíró   *Dr. Kiss László* s. k., alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k., alkotmánybíró   *Dr. Kukorelli István* s. k., alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k., alkotmánybíró   *Dr. Lévay Miklós* s. k., alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k., előadó alkotmánybíró   *Dr. Trócsányi László* s. k., alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 1468/H/2007.

Az Alkotmánybíróság 7/2008. (I. 23.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országgyűlés országos népszavazás elrendeléséről szóló határozata ellen benyújtott kifogások tárgyában meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság az Országgyűlés 111/2007. (XII. 19.) OGY határozatát helybenhagyja.

2. Az Alkotmánybíróság az Országgyűlés 111/2007. (XII. 19.) OGY határozata ellen benyújtott, a népszavazási

kérdés ellen irányuló kifogásokat, valamint a határidőn túl előterjesztett kifogást érdemi vizsgálat nélkül visszautasítja.

3. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 474/2007. (XII. 5.) határozata ellen benyújtott kifogásokat visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

1. Az Országgyűlés 111/2007. (XII. 19.) OGY határozatával (a továbbiakban: OGY határozat) úgy döntött, hogy elrendeli az országos ügydöntő népszavazást a következő kérdésben:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy az államilag támogatott felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatóknak ne kelljen képzési hozzájárulást fizetniük?”

A határozat a Magyar Közöny 2007. évi 178. számában, 2007. december 19-i dátummal jelent meg.

A határozat ellen több magánszemély nyújtott be kifogást.

A kifogások egy részét az Országos Választási Bizottsághoz nyújtották be. Ezeket 2007. december 20-án, 21-én, 27-én 16 óra előtt, valamint december 28-án terjesztették elő.

Van olyan, december 17-én keltezett kifogás is, amelyet a Legfelsőbb Bírósághoz nyújtottak be, és azt a Legfelsőbb Bíróság továbbította 2008. január 3-án az Országos Választási Bizottsághoz.

Más kifogásokat közvetlenül az Alkotmánybírósághoz 2007. december 17-én, december 21-én, december 27-én 16 óra előtt nyújtottak be.

A kifogásokat a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. §-ának (2) bekezdésében meghatározott, a határozat közzétételétől számított nyolc napon belül lehetett előterjeszteni.

A Ve. 4. § (3) bekezdése szerint az e törvényben meghatározott határidők jogvesztők, azok – ha a törvény másképpen nem rendelkezik – a határidő utolsó napján 16 órakor járnak le.

A (4) bekezdés szerint a napokban megállapított határidőket a naptári napok szerint kell számítani.

A kifogás benyújtására nyitva álló határidő a határidő utolsó napján, 2007. december 27-én 16 órakor járt le. Az Alkotmánybíróság az ügyet a Ve. 130. §-a (3) bekezdésének megfelelően soron kívül bírálta el.

2. A kifogások tartalma az alábbiak szerint foglalható össze:

2.1. Egyes kifogások szerint a fenti kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani. Ezek közül több kifogás hivatkozott arra, hogy a népszavazás kezdeményezésére vonatkozó politikai alapjog csak természetes személyeket illet meg, pártokat nem. Álláspontjuk szerint mivel a kezdeményezők az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítésére irányuló eljárásban és azt követően politikai pártok képviseletében jártak el, nem lehet népszavazást elrendelni. Hivatkoztak arra is, hogy a kezdeményezők az eljárás során nem bizonyították, hogy jogosultak voltak a pártok képviseletére.

Az egyik kifogás szerint a kérdés nem felel meg az egyértelműség követelményének, mert az abban használt fogalmak „pontatlanok, nem fedik a tényleges, objektív valóságot”, ezért a kérdés félrevezető a választópolgárok számára.

Több kifogás arra hivatkozott, hogy az Országgyűlés a határozat meghozatalánál nem vette figyelembe a 27/2007. (V. 17.) AB határozatban foglaltakat, amelyben az Alkotmánybíróság mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet állapított meg. Álláspontjuk szerint a mulasztás teljes körű pótlásáig a kérdésben nincs helye népszavazás tartásának. Egy másik kifogás szerint pedig az képezi az elrendelés akadályát, hogy nem állapítható meg, hogy a kérdésben tartott eredményes népszavazás mikortól kötelezi az Országgyűlést.

Hivatkoztak arra is, hogy a fenti kérdésben nemcsak az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *f)* pontja, hanem az Alkotmány 28/B. §-a is kizárja a népszavazást: a kormányprogram egészéről az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *f)* pontja, részéről az Alkotmány 28/B. §-a tiltja a népszavazást; a kormányprogram egyes részleteit illetően az Országgyűlésnek nincs döntési jogköre, következésképpen a kormányprogram egyes elemei sem lehetnek a népszavazás tárgyai.

2.2. Más kifogások szerint az Országgyűlés népszavazást elrendelő határozata nem felel meg az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 14. § (2) bekezdése, valamint a Ve. 29/B. § (2) és (3) bekezdései szerinti tartalmi követelményeknek.

Eszerint az nem tartalmazza az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) döntést megalapozó határozatainak a megjelölését, a jogorvoslati eljárások eredményére történő utalást, a jogerő napját, az OGY határozattal szembeni jogorvoslati lehetőségeket, a választópolgári kezdeményezés számszerűsítését, a népszavazás költségvetésére és annak részelemeire valamint fedezetére való utalást, a megállapított tényállást, az elfogadott és mellőzött bizonyítékok megjelölését, és a döntés alapját képező jogszabályhelyeket. A kifogást tevő értelmezésében e há-

nyosságok önmagukban is az OGY határozat megsemmisítésére kell vezessenek.

Előadták azt is, hogy mivel az Országgyűlés külön határozott a kórházi napidíj, vizitdíj és a képzési hozzájárulás eltörlésére irányuló népszavazások elrendeléséről, ezért nincs formai akadálya annak, hogy e népszavazások különböző napokra kerüljenek kitűzésre. Ez viszont indokolatlanul növelné a népszavazás költségeit.

A kifogások – az országgyűlési határozat törvényellenességének indokaként – hivatkoztak arra is, hogy az Országgyűlésnek az elrendeléskor nem volt hivatalos tudomása az aláírásokat hitelesítő OVB határozat jogerőre emelkedéséről, az OVB J/4646. számú jelentése ugyanis nem tartalmazza, hogy az a Legfelsőbb Bíróság melyik határozatával emelkedett jogerőre.

2.3. Több kifogás az aláírások hitelesítése során történő törvénysértésekre alapozva kéri az országgyűlési határozat megsemmisítését. Álláspontjuk szerint az OVB nem vizsgálta, hogy az aláírásgyűjtés során volt-e visszaélés, továbbá nem állapította meg számszerűen, hogy hány aláírás hitelesíthető, így az Országgyűlés nem volt olyan helyzetben, hogy a népszavazási kezdeményezésről döntsön. E kifogások egyike szerint a Ve. 119. § (1) bekezdésében foglalt „statisztikai és matematikai módszerek” szabályait nem állapítják meg jogszabályok, ezáltal sérül az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből levezethető jogbiztonság követelménye, sérti továbbá a Ve. 3. § *a*) és *d*) pontjaiban rögzített alapelveket, hogy e módszereket a választópolgárok és a döntésre jogosult országgyűlési képviselők nem ismerhették meg.

2.4. A kifogások egy része – jogi érvek részletes kifejtése nélkül – azt állítja, hogy a kérdés igazságtalan és célszerűtlen, így abban nem tartható népszavazás.

2.5. Van olyan kifogás is, amelyben kérték, hogy az Alkotmánybíróság az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (a továbbiakban: Ügyrend, ABH 2003, 2065.) 30. §-ában foglaltak alapján az előtte folyó eljárást függeszse fel.

3. A jelen ügy előzményéhez tartozik, hogy az OVB a 154/2007. (VI. 25.) OVB határozatban megállapította: a képzési hozzájárulásra vonatkozó kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ív a hatályos törvényi rendelkezésekben meghatározott formai, valamint a feltett kérdésre vonatkozó tartalmi – alkotmányossági és törvényességi – követelményeknek megfelel, ezért az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát hitelesítette.

Az OVB-nek a népszavazást kezdeményező aláírásgyűjtő íven szereplő kérdést hitelesítő döntését magában foglaló határozata ellen számos kifogást nyújtottak be. A benyújtott kifogások részben arra hivatkoztak, hogy a kér-

dések hitelesítését az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdése alapján meg kellett volna tagadni, részben pedig azt állították, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlatában a népszavazási kérdésekkel szemben támasztott más alkotmányi és törvényi követelmények a jelen kérdés hitelesítésének akadályát képeznék. Az Alkotmánybíróság az OVB határozatát helybenhagyta [60/2007. (X. 17.) AB határozat, ABK 2007. október, 930.].

4. Az Alkotmánybíróság a kifogásokat az Ügyrend 28. § (1) bekezdése alapján egyesítette, és egy eljárásban bírálta el.

II.

A kifogások elbírálásánál figyelembe vett jogszabályok:

1. Az Alkotmány érintett rendelkezései:

„2. § (...)

(2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja. (...)

28/B. § (1) Országos népszavazás és népi kezdeményezés tárgya az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés lehet. (...)

28/C. § (...)

(2) Országos népszavazást kell tartani legalább 200 000 választópolgár kezdeményezésére.

(3) Ha az országos népszavazást el kell rendelni, az eredményes népszavazás alapján hozott döntés az Országgyűlésre kötelező.”

2. A Ve. érintett rendelkezései:

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

(2) Az Országgyűlés népszavazást elrendelő, valamint kötelezően elrendelendő népszavazás elrendelését elutasító határozata elleni kifogást a határozat közzétételét követő nyolc napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani. Az Országos Választási Bizottság a kifogás benyújtásáról haladéktalanul tájékoztatja az Országgyűlés elnökét, a népszavazást elrendelő határozat elleni kifogásról a köztársasági elnököt is.

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja

vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

3. Az Nsztv. érintett rendelkezései:

„10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

- a) a kérdés nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe,
- b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,
- c) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,
- d) ugyanazon tartalmú kérdésben három éven belül eredményes országos népszavazást tartottak,
- e) az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek. (...)

13. § (1) A népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.

(2) A konkrét kérdést a kezdeményezésben megfogalmazott formában kell népszavazásra bocsátani.

14. § (1) A népszavazás elrendelésére irányuló kezdeményezésről a 6. § szerinti bejelentést követően

- a) kötelező népszavazás esetén 15,
- b) fakultatív népszavazás esetén 30 napon belül kell dönteni.

(2) Az Országgyűlésnek a népszavazás elrendeléséről szóló határozata tartalmazza, hogy a népszavazás ügydöntő vagy véleménynyilvánító, a népszavazásra bocsátott konkrét kérdést, továbbá rendelkezik a népszavazás költségvetéséről.”

4. A vizsgált OGY határozat szövege szerint:

„Az Országgyűlés az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény rendelkezései szerint megtárgyalta a Fidesz Magyar Polgári Szövetség nevében dr. Orbán Viktor és a Kereszténydemokrata Néppárt nevében dr. Semjén Zsolt által benyújtott országos népszavazási kezdeményezést, és arról a 2007. december 17-i ülésén a következők szerint döntött:

Az Országgyűlés az »Egyetért-e Ön azzal, hogy az államilag támogatott felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatóknak ne kelljen képzési hozzájárulást fizetniük?« kérdésben az országos ügydöntő népszavazást elrendeli.

Az országos ügydöntő népszavazás költségvetésére – az egy naptári napon szavazásra bocsátott kérdések számától függetlenül – 4470,00 millió forint fordítható.”

III.

Valamennyi kifogás megalapozatlan.

A kifogások két nagy csoportra oszthatók: az egyik csoportba tartozó kifogások az OGY határozat törvényességi

vizsgálatára irányulnak, a másik csoportba tartozók pedig más érveket hoznak fel.

1. Az Alkotmánybíróság elsőként azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy a jelen eljárásban, a népszavazási kezdeményezésnek ebben a szakaszában, a kérdést érintő kifogások elbírálásánál hogyan kell eljárnia.

Ennek során alapul vette egy másik, alkotmányjogi szempontból hasonló ügyben hozott, kötelezően elrendelendő népszavazást elrendelő országgyűlési határozattal kapcsolatban, a 33/2004. (IX. 28.) AB határozatban (ABH 2004, 457., a továbbiakban: Abh.), kifejtetteket.

Ebben az ügyben született első alkalommal döntés olyan kifogásról, amelyet már a hitelesítést elrendelő OVB határozat ellen benyújtott kifogások alapján hozott alkotmánybírósági határozat ismeretében, az eredményes aláírásgyűjtés után, a népszavazás elrendelését követően nyújtottak be.

Az említett ügyben a kifogások egyebek között a népszavazásra feltett kérdés időszerűségét, ezzel kapcsolatban értelmezhetőségét vitatták.

Az Alkotmánybíróság az Abh.-val lezárt ügyben a népszavazás, a népszavazási eljárás jellegzetességeiből indult ki és – az adott ügyben felmerült egyértelműségi kifogással kapcsolatban – megállapította: az alkotmánybírósági vizsgálat minden esetben arra irányul, hogy az OVB, illetve az Országgyűlés határozata megfelel-e az Alkotmánynak és a vonatkozó jogszabályoknak. Ennek során alapvető szempont az, hogy az Országgyűlésnek végrehajtó, a népszuverenitás érvényre juttatását szolgáló szerepe van a kötelezően elrendelendő népszavazással kapcsolatban a folyamatnak abban a szakaszában, amikor már a népszavazás elrendeléséről kell dönteni.

Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is azt állapította meg, hogy a népszavazásra bocsátandó kérdés alkotmányossága, törvényessége az OVB által vizsgálandó és vizsgálható a hitelesítési eljárásban, az Alkotmány és az Nsztv. szabályai szerint.

Az OVB döntését követően – a törvényben meghatározott, jogvesztő határidő alatt – bárki számára nyitva áll a lehetőség, hogy a kérdéssel kapcsolatban alkotmányossági és törvényességi aggályait kifejtse, jogorvoslati eljárást kezdeményezzen.

A kezdeményezésben foglalt kérdés megengedhetőségét – törvényességét és alkotmányszerűségét – illetően az Alkotmánybíróság foglal állást, mindenkire kötelezően, erre irányuló kifogás alapján.

Az Alkotmánybíróság döntése a kérdés hitelesítéséről állást foglaló OVB határozatot illetően szükségképpen a döntés meghozatalakor fennálló helyzethez igazodik. Az Alkotmánybíróság azt vizsgálhatja a hitelesítés tárgyában hozott OVB határozat ellen benyújtott kifogás alapján, hogy az OVB döntése a hitelesítésről az Alkotmánynak és

a figyelembe veendő más törvénynek, az Nsztv.-nek megfelelően.

Az Alkotmánybíróság jogosultságainak értelmezésével kapcsolatban – most már a népszavazást elrendelő határozat ellen benyújtható kifogásokról szóló döntése kereteit illetően, állampolgárok által kezdeményezett népszavazás esetében – jelentősége van annak, hogy az OVB-nek a kérdést hitelesítő döntését lényegében bárki kifogással támadhatja meg az Alkotmánybíróság előtt. Ez más megfogalmazásban azt jelenti, hogy ilyen esetben a kérdésre irányuló, de a nyitva álló jogvesztő határidő után előterjesztett, újabb kifogások – elkészttség miatt – nem vizsgálhatók érdemben.

Ennek a megállapításnak hatással kell lennie az elrendelésről szóló országgyűlési határozat ellen benyújtott kifogások elbírálásával kapcsolatos alkotmánybíróági hatáskör értelmezésére is, a jelen esetben kötelezően elrendelendő népszavazással összefüggésben. A kifogások tartalma az, amelynek alapján azokat minősíteni lehet ilyenkor aszerint, hogy azok változatlanul a hitelesítés ellen irányulnak-e vagy az elrendelés alkotmányszerűségét, törvényességét vitatják. Kötelezően elrendelendő népszavazási kezdeményezésnél az olyan kifogásokat, amelyeket tartalmuk szerint a hitelesítés szakaszában lehetett volna előterjeszteni, az Alkotmánybíróságnak vissza kell utasítania, az országgyűlési határozatot helyben kell hagynia a Ve. 130. § (3) bekezdése alapján.

Ezzel azonosan foglalt állást az Alkotmánybíróság a 40/2004. (X. 27.) AB határozatban (ABH 2004, 512.).

A népszavazás elrendelését vagy a kötelezően elrendelendő népszavazás elrendelésének elutasítását követően benyújtott azokról a kifogásokról, amelyek nem az állampolgárok által kezdeményezett népszavazási kérdésre vonatkoznak, hanem más érveket hoznak fel az Országgyűlés határozata ellen, az Alkotmánybíróság dönt érdemi, tartalmi vizsgálat alapján. Esetről esetre foglal állást az Országgyűlés elrendelő vagy elrendelést elutasító döntéséről, a kifogásokban foglalt tartalomhoz kötötten, a kifogás érveinek vizsgálata alapján.

Ebből az következik, hogy a népszavazási kérdéssel kapcsolatban – a népszavazás kötelező elrendelését követően benyújtható kifogások alapján – nem vizsgálható érdemben olyan kifogás, amelyet a hitelesítés után is elvben már előterjeszthettek volna, és ez független attól, hogy a kérdést magában foglaló aláírásgyűjtő ív mintapéldánya hitelesítéséről szóló OVB döntést kifogással az Alkotmánybíróság előtt annak idején megtámadták-e.

Az ilyen kifogások a tartalmuk szerint változatlanul a kérdés népszavazásra bocsáthatóságát illetően fogalmaznak meg alkotmányossági vagy törvényességi kétségeket – márpedig ezeket a kifogásokat a hitelesítésről szóló OVB döntést követően lehet csak előterjeszteni, meghatá-

rozott, jogvesztő határidő alatt, az eljárás jelen szakaszában már nem. Ebben az eljárásban – ha nem merül fel új körülmény – már csak az OGY határozat törvényessége vizsgálható.

2. Minthogy a kifogások egy része szerint az Országgyűlés népszavazást elrendelő határozata nem felel meg az Nsztv. 14. § (2) bekezdése, valamint a Ve. 29/B. § (2) és (3) bekezdései szerinti tartalmi követelményeknek, mert nem tartalmazza a döntést megalapozó OVB határozatok megjelölését, a jogorvoslati eljárások eredményére történő utalást, a jogerő napját, az OGY határozattal szembeni jogorvoslati lehetőségeket, a választópolgári kezdeményezés számszerűsítését, a népszavazás költségvetésére való utalást, a megállapított tényállást, az elfogadott és mellőzött bizonyítékok megjelölését, és a döntés alapját képező jogszabályhelyeket, az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kellett e kifogások elbírálásakor az elrendelésig tartó eljárást, a kifogásokban foglaltak szempontjából.

Az Alkotmánybíróság a Ve. 130. § (2) bekezdésében meghatározott hatáskörében nem az OVB, hanem az Országgyűlés határozatát vizsgálja, esetlegesen az Országgyűlést utasíthatja új eljárásra. Ebből következően az Alkotmánybíróság e döntés-felülvizsgálati jogköre alapján abban a kérdésben dönthet, hogy az Országgyűlés határozata tartalmazza-e az Nsztv. 14. § (2) bekezdése szerinti kötelező tartalmi elemeket, és hogy 1. az Országgyűlés helyesen állapította-e meg, hogy a népszavazás ügydöntő vagy véleménynyilvánító-e; 2. a kérdés megegyezik-e az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdéssel; 3. az Országgyűlés megfelelően rendelkezett-e a népszavazás költségvetéséről. Az Alkotmánybíróság vizsgálhatja továbbá az Országgyűlés konkrét döntéshozatali eljárásának a törvényességét. Az Alkotmánybíróság – megfelelő kifogás alapján – a Ve. 130. § (2) bekezdésében biztosított hatáskörében eljárva arról határozhat tehát, hogy az Országgyűlés eljárása és maga a meghozott határozat – a fenti szempontok alapján – törvényes-e. Így például azt vizsgálhatja, hogy időben döntött-e az Országgyűlés, vagy történt-e az OGY határozat megítélését befolyásoló eljárási szabálysértés.

A Ve. 29/B. § (1) bekezdése szerint a választási bizottság határozattal dönt. A határozatot – meghozatala napján – írásba kell foglalni. A (2) bekezdés kimondja, hogy a határozatnak tartalmaznia kell

- a) a választási bizottság megnevezését, a határozat számát,
- b) a kérelmező nevét és lakóhelyét (székhelyét),
- c) az ügy tárgyának megjelölését,
- d) a rendelkező részben a választási bizottság döntését, a fellebbezés (bíróági felülvizsgálat iránti kérelem) lehetőségéről való tájékoztatást,
- e) az indokolásban a megállapított tényállást és az annak alapjául elfogadott bizonyítékokat, a kérelmező által

megjelölt, de mellőzött bizonyítást és a mellőzés indokait, valamint azokat a jogszabályhelyeket, amelyek alapján a választási bizottság a határozatot hozta.

A (3) bekezdés szerint, ha a határozatban név-, szám- vagy más elírás van, a választási bizottság a hibát kérelemre vagy hivatalból kijavíthatja. A számítási hibát tartalmazó határozat kijavítására csak akkor kerülhet sor, ha a számítási hiba kijavítása nem hat ki az ügy érdemére.

A Ve. 116. §-a szerint „Az I–X. fejezet, valamint a 89. §, a 99/O. § rendelkezéseit az országos népszavazáson a jelen fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.”

A Ve. 124. §-a sorolja fel azokat a szerveket, amelyek a népszavazáson mint választási bizottságok működnek.

Ez a felsorolás az Országgyűlést nem tartalmazza. Ezért az Országgyűlés népszavazást elrendelő határozatának tartalmára nem a Ve. 29/B. §-át kell alkalmazni, hanem az Nsztv. 14. § (2) bekezdését.

Az Nsztv. 14. § (2) bekezdése szerint az Országgyűlésnek a népszavazás elrendeléséről szóló határozata tartalmazza, hogy a népszavazás ügydöntő vagy véleménynyilvánító, a népszavazásra bocsátott konkrét kérdést, továbbá rendelkezik a népszavazás költségvetéséről.

Az Nsztv. nem tartalmaz szabályozást arról, hogy a népszavazás költségvetéséről – így a költségvetés részelemeiről valamint az előirányzott összeg forrásáról – miként kell rendelkezni; továbbá arról, hogy ha több kérdésben egy időben hitelesítették az összegyűjtött aláírásokat, akkor külön-külön kell-e határozni a népszavazás elrendeléséről, vagy egyetlen határozatban.

Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel megállapítja, hogy az Országgyűlés a határozatban helyesen állapította meg, hogy a népszavazás ügydöntő; a kérdés megegyezik az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdéssel; az Országgyűlés az Nsztv.-nek megfelelően rendelkezett a népszavazás költségvetéséről, amikor arról döntött, hogy az országos ügydöntő népszavazás költségvetésére – az egy naptári napon szavazásra bocsátott kérdések számától függetlenül – 4470,00 millió forint fordítható.

Megállapítható, hogy az Országgyűlés 111/2007. (XII. 19.) OGY határozata az Nsztv. 14. § (2) bekezdése szerinti követelményeknek eleget tesz, és nem sérti a Ve. 29/B. § (2) és (3) bekezdéseit sem.

3. A jelen ügyben azt lehetett megállapítani, hogy a kifogások egy része – részben már elbírált, részben új, de olyan érvek alapján, amelyeket a hitelesítésről szóló döntést követően is előterjeszthettek volna – változatlanul a népszavazási kérdés ellen irányul.

Ezért azokat a kifogásokat, amelyek szerint a fenti kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani – mert a népszavazás kezdeményezésére vonatkozó politikai alapjog csak természetes személyeket illet meg, pártokat nem; továbbá azt a kifogást, amely szerint nem

lehet népszavazást elrendelni, mert a kezdeményezők az eljárás során nem bizonyították, hogy jogosultak voltak a pártok képviselőire; valamint azt a kifogást, amely szerint a kérdés nem felel meg az egyértelműség követelményének, mert az abban használt fogalmak „pontatlanok, nem fedik a tényleges, objektív valóságot”, ezért a kérdés félrevezető a választópolgárok számára; illetve azt a kifogást, amely szerint a 27/2007. (V. 17.) AB határozatban foglaltakat is figyelembe kell venni a népszavazás megengedhetőségéről szóló döntésnél, továbbá azt a kifogást, amely szerint a kérdést az Alkotmány 28/B. §-ára tekintettel nem lehet népszavazásra bocsátani –, már elő lehetett volna terjeszteni a kérdés hitelesítéséről szóló OVB határozat ellen, bárki által benyújtható kifogásokban.

A népszavazási kezdeményezés és eljárás ezen szakaszában azonban ezek a kifogások már nem vizsgálhatók, az Alkotmánybíróság ezért ezeket a kifogásokat a fentiek alapján visszautasította.

4. Azzal a kifogással kapcsolatban, amely az országgyűlési határozat törvényellenességének indokaként állította, hogy az Országgyűlésnek az elrendeléskor nem volt hivatalos tudomása az aláírásokat hitelesítő OVB határozat jogerőre emelkedéséről, az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Nsztv. és Ve. szabályai nem biztosítanak önálló jogorvoslatot az OVB ama nem érdemi döntése ellen, amely a határozata jogerejének megállapításáról szól, márpedig a kifogás a tartalma szerint ennek a döntésnek a jogszerűségét vitatja.

Az Országgyűlés népszavazást elrendelő határozata ellen irányuló ez a kifogás ezért nem alkalmas arra, hogy az Alkotmánybíróság az Országgyűlés határozatát a kifogásban állított okból megsemmisítse, és az Országgyűlést új eljárásra utasítsa.

5. Azokkal az állításokkal kapcsolatban, hogy az aláírások hitelesítése során számos törvénysértés történt, és a vizsgált OGY határozatot ebből az okból kell megsemmisíteni, az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az aláírások hitelesítésével összefüggésben – az ilyen tartalmú OVB határozat, jelen esetben a 474/2007. (XII. 5.) határozat ellen – jogszabálysértésre hivatkozva felülvizsgálat iránti kérelmet lehet benyújtani az OVB-nél, a Ve. 82. § (1) és (2) bekezdése, valamint a Ve. 83. §-a (2) bekezdése alapján, a megadott határidőn belül.

A népszavazás elrendeléséről szóló határozat ellen benyújtható kifogásokban előterjesztett ilyen kérelmeket ezért az Alkotmánybíróság visszautasította.

6. Az Alkotmánybírósághoz az egyik kifogás a kifogás előterjesztésére nyitva álló határidő – december 27-e, 16 óra – után, december 28-án érkezett.

Az Alkotmánybíróság ezt a kifogást ezért – a Ve. 77. § (5) bekezdése alapján – érdemi vizsgálat nélkül visszautasította.

7. A népszavazási kezdeményezések alkotmányjogi vonatkozásai vizsgálhatók az Alkotmánybíróság által, az Alkotmány és az Nsztv. valamint a Ve. szabályai szerint, más – ezek között az az állítás, hogy a népszavazásra feltejtett kérdés igazságtalan és célszerűtlen – nem.

8. A népszavazást elrendelő határozat ellen benyújtott kifogások elbírálására irányuló eljárás felfüggesztésére sem az Nsztv., sem a Ve. nem ad lehetőséget; felfüggesztés kéréséhez való jogot pedig – szemben egyes más állami szervek eljárására vonatkozó szabályozással – sem az Abtv., sem az Ügyrend nem biztosít az eljárást kezdeményező személyeknek. Ilyen rendelkezések hiányában az eljárás felfüggesztésének nincs helye.

Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az OGY határozatát helybenhagyta.

9. Az Alkotmánybíróság – tekintettel az Országgyűlés határozatának Magyar Közlönyben való megjelenésére –

elrendelte e határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovich Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Trócsányi László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 1469/H/2007.

MAGYAR
ELEKTRONIKUS

ONLINE

KÖZLÖNY
MEGJELENÉS

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény rendelkezik – többek között – a Magyar Köztársaság Kormánya hivatalos lapjának, a **Határozatok Tárá**nak megjelentetéséről.

A Határozatok Tárát szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal a Szerkesztőbizottság közreműködésével, évente mintegy 60 alkalommal jelenik meg.

A Határozatok Tára a Kormánynak azokat a határozatait (kétezres) közli, amelyeknek közzétételét a Kormány elrendelte, továbbá tartalmazza a miniszterelnök határozatait, a Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter határozatait, valamint a minisztériumok, az országos hatáskörű szervek, az önkormányzatok közleményeit, hirdetményeit, különféle tájékoztatóit, továbbá azokat a közleményeket stb., amelyeket a Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter engedélyez.

A Határozatok Tára megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címén (Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6.; postacím: 1394 Budapest 62, Pf. 357) vagy a 318-6668 faxszámán.

Éves előfizetési díja 2008. évre: 26 460 Ft áfával.

Példányonként megvásárolható a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu), illetve megrendelhető a kiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746, e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem a

HATÁROZATOK TÁRA

című lapot ..... példányban.

A megrendelő (cég) neve: .....

Címe (város, irányítószám): .....

Utca, házszám: .....

Az ügyintéző neve, telefonszáma: .....

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma: .....

2008. évi előfizetési díj egy évre: 26 460 Ft áfával.

fél évre: 13 230 Ft áfával.

Csekket kérek a befizetéshez

Kérjük, a négyzetbe történő X bejelöléssel jelezze az előfizetés időtartamát!

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés: .....

.....
cégszerű aláírás

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

Az EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI KÖZLÖNY

– az egészségbiztosítási ágazat központi igazgatási szerve, az Országos Egészségbiztosítási Pénztár hivatalos lapja – az előfizetői érdekeket szem előtt tartva, kedvező áron kívánja az egészségügyi ágazatban érdekeltek rendelkezésére bocsátani a jogszabályok szövegét, valamint a munkához szükséges aktuális OEP-közleményeket, -felhívásokat, -tájékoztatókat. Lapunk címzettjei elsősorban: az alapellátásban részt vevő háziorvosok; fekvőbeteg-ellátó és szakellátó intézmények; gyógyszer, gyógyászati segédeszköz gyártók, illetve forgalmazók; gyógyfürdők; oktatási intézmények; társadalombiztosítási kifizetőhelyek, foglalkoztatók; könyvelők; adótanácsadók stb.

Az Egészségbiztosítási Közlöny előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) címén (postacím: 1394 Budapest 62., Pf. 357) vagy a 318-6668 fax-számán.

2008. évi éves előfizetési díj: 25 452 Ft áfával, féléves előfizetés: 12 726 Ft áfával.

Példányonként megvásárolható a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu), illetve megrendelhető a kiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746, e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük az **Egészségbiztosítási Közlöny** című lapot ..... példányban.

A megrendelő (cég) neve: .....

Címe (város, irányítószám): .....

Utca, házszám: .....

Az ügyintéző neve, telefonszáma: .....

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma: .....

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés: .....

.....
cégszerű aláírás

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A Miniszterelnöki Hivatal, valamint az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium közös szerkesztésében havonta megjelenő

ÖNKORMÁNYZATOK KÖZLÖNYE

az önkormányzatok számára működésük során hasznos és nélkülözhetetlen tájékoztatói forrás.
A kiadvány első három része az önkormányzatokat érintő, újonnan kihirdetett jogszabályokat (törvények, rendeletek – ideértve az önkormányzati rendeleteket is –, alkotmánybírói és egyéb határozatok) közli. Negyedik főrésze közleményeket, pályázati felhívásokat és tájékoztatásokat (szakértői közleményei, az Állami Számvevőszék ajánlásai, az önkormányzatok által elnyerhető támogatások pályázati feltételei, az önkormányzatok éves pénzügyi beszámolóit, alapító okiratok stb.) tartalmaz.

Az **Önkormányzatok Közlönye** előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) címén (postacím: 1394 Budapest 62., Pf. 357) vagy a 318-6668 faxszámán.

2008. évi éves előfizetés díja: 6552 Ft áfával; féléves előfizetés: 3276 Ft áfával.

Példányonként megvásárolható a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu), illetve megrendelhető a kiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746, e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük az **Önkormányzatok Közlönye** című lapot ..... példányban.

A megrendelő (cég) neve: .....

Címe (város, irányítószám): .....

Utca, házszám: .....

Az ügyintéző neve, telefonszáma: .....

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma: .....

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés: .....

.....
cégszerű aláírás

A Magyar Hivatalos Közlönykiadó megjelentette

a

Módszertani útmutató a helyi önkormányzati rendeletek szerkesztéséhez

című kiadványt.

Az útmutató célja, hogy a helyi önkormányzati rendeletek alkotása során történő helyes alkalmazásához gyakorlati segítséget nyújtson. Az útmutató sorra veszi a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény és a kapcsolódó végrehajtási rendeletek azon rendelkezéseit, amelyeket a helyi önkormányzati jogalkotásnál alkalmazni kell. Ezen rendelkezésekhez fűz gyakorlati útmutatást, kifejezetten önkormányzati rendeletekből merített helyes és helytelen példákat.

Jelenleg igen nagy az eltérés az egyes megyékben, illetve a megyéken belül az egyes településeken használt önkormányzati rendeletek alkotása során alkalmazott módszerekben, szokásokban. Erre tekintettel néhány közigazgatási hivatal mintarendeletekkel segíti az adott megyében működő települések jegyzőinek munkáját. Egységes, a helyi önkormányzatok részére készülő jogszabály-szerkesztési segédanyagot azonban még sem az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium, sem az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium nem adott ki. Ezt a hiányt próbálja részben pótolni ez a kiadvány. Egyre nagyobb ugyanis az igény arra, hogy a helyi önkormányzati rendeleteket is egységes szerkesztési módszerrel, egységes szerkezetben, elektronizálva minden állampolgár elérhesse, megismerhesse és következetesen alkalmazhassa.

A fentiekre tekintettel ajánljuk a kiadványt az ország valamennyi jegyzőjének, körjegyzőjének, főjegyzőjének, a polgármestereknek, megyei közgyűlési elnököknek, a képviselő-testületek tagjainak, valamint a helyi jogalkotás előkészítésében részt vevő hivatali munkatársaknak.

A 104 oldalas kiadvány ára: **1155 Ft** áfával.

Példányonként megvásárolható a Közlönykiadó Jogi Könyvesboltjában (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. Tel./fax: 318-8411), valamint a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu), illetve megrendelhető a kiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746, e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük a **Módszertani útmutató a helyi önkormányzati rendeletek szerkesztéséhez** című kiadványt

(ára: **1155 Ft** + postaköltség), ... példányban, és kérem juttassák el az alábbi címre:

A megrendelő (cég) neve: .....

Címe (város, irányítószám): .....

Utca, házszám: .....

Ügyintéző neve, telefonszáma: .....

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma: .....

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutalom.

Keltezés: .....

.....
cégszerű aláírás

A Magyar Hivatalos Közlönykiadó

kiadásában megjelenik a

MAGYAR HIVATALOS JOGSZABÁLYTÁR DVD

Tartalom

A MAGYAR HIVATALOS JOGSZABÁLYTÁR DVD havi frissítésű lemeze közel 150 000 jogszabályszoveget tartalmaz. Az alapszövegek mellett egységes szerkezetben közli azok mindenkor hatályos változatát, korábbi szövegváltozatait, illetve a már hatályon kívül helyezett jogszabályokat is, továbbá az Országgyűlés, a köztársasági elnök, a Kormány, a miniszterelnök, a miniszterek, az Alkotmánybíróság, a Legfelsőbb Bíróság, az Országos Választási Bizottság stb. határozatait, állásfoglalásait, a különböző irányelveket és iránymutatásokat, közleményeket, neves szerzők által készített kommentárokat, nemzetközi szerződések, tájékoztatókat, hirdetőanyagokat, pályázati felhívásokat, törvényjavaslatokat és törvényindokolásokat. A szövegek és adatbázisok közvetlen forrásai a hivatalos lapok, így a Magyar Közlöny, az ágazati közlönyök, az Alkotmánybíróság Határozatai, a Határozatok Tára, továbbá a Bírósági Határozatok, a Versenyfelügyeleti Értesítő, az Adó és Ellenőrzési Értesítő, a KSH némenklatúrák, a Kereskedelmi Vámtarifa Jegyzék, a Gyógyszerjegyzék, a Versenybírósági Határozatok stb.

Online

A HIVATALOS JOGSZABÁLYTÁR előfizetői ingyenes hozzáférést kapnak a Magyar Hivatalos Közlönykiadó naponta aktualizált online adatbázisához, ahonnan bármikor közvetlenül lekérhetik a jogszabályok legfrissebb állapotát, így naprakészen nyomon követhetik a hőközi változásokat is, valamint a napi adatfrissítési szolgáltatás keretében, napi rendszerességgel aktualizálható a havonta megküldött DVD-adatbázis, internetről letöltött adatcsomag segítségével.

Sokoldalúság

A HIVATALOS JOGSZABÁLYTÁR jogszabály-szolgáltatását, többirányú (jogszabály-azonosító, tárgyszavak szerinti) keresési lehetőség teszi teljessé. A kényelmes eligazodást támogatja a szövegbe épített hivatkozások rendszere (tartalmilag kapcsolódó más jogszabályok, jogegységi határozatok, bírósági és versenytanácsi határozatok, APEH-iránymutatások) és a joganyagok belső felépítésének és külső kapcsolatainak interaktív ábrázolása is.

A HIVATALOS JOGSZABÁLYTÁR és az EU-Jogszabálytár között az átjárhatóság biztosított, vagyis ha a magyar jogszabályban hivatkozás van EU-irányelvre, akkor azt közvetlenül meg lehet nyitni a HIVATALOS JOGSZABÁLYTÁRBÓL.

Az alapprogramot kiegészítő DVD-JOGSZABÁLYTÁR Asszisztens a különböző adatállományok (Szolgáltatások Jegyzéke, magyar és angol nyelvű TEÁOR, Kereskedelmi Vámtarifa Jegyzék, Gyógyszerjegyzék stb.) adatbázisszerű kezelésének segítője, újdonság- és változásfigyelő szolgáltatása pedig lehetővé teszi a jogszabályváltozások hatékony követését. Iratmintatárunkat az igényeknek megfelelően folyamatosan bővítjük. Úrlapkítő programunk a gazdasági társaságok alapításával, működésével kapcsolatos formanyomtatványok kitöltésére és tárolására alkalmas.

A Jogszabálytár bármely szövegrészlete kinyomtatható vagy szövegszerkesztőbe átemelhető.

Éves előfizetési díjak

Önálló változat	81 000 Ft + áfa	☐
5 munkahelyes hálózati változat	143 000 Ft + áfa	☐
10 munkahelyes hálózati változat	180 000 Ft + áfa	☐
25 munkahelyes hálózati változat	292 500 Ft + áfa	☐
50 munkahelyes hálózati változat	382 500 Ft + áfa	☐
100 munkahelyes hálózati változat	650 000 Ft + áfa	☐
Negyedéves előfizetés	22 500 Ft + áfa	☐

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük a **MAGYAR HIVATALOS JOGSZABÁLYTÁR DVD** változatát ..... példányban, 2008. .... hónaptól.

A megrendelő neve: .....

A megrendelő címe: .....

Ügyintéző neve: .....

Telefonszáma: .....

Küldési név, cím: .....

Keltezés: .....

.....
cégszerű aláírás

Tisztelt Előfizetők!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a kiadónk terjesztésében levő lapokra és elektronikus kiadványokra szóló előfizetésüket folyamatosan tekintjük. Csak akkor kell változást bejelenteniük a 2008. évre vonatkozó előfizetésre, ha a példányszámot, esetleg a címlistát módosítják, vagy új lapra szeretnének előfizetni (pontos szállítási, név- és utcacím-megjelöléssel). Az esetleges módosítást szíveskedjenek levélben vagy faxon megküldeni. Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a lapszállításról kizárólag az előfizetési díj beérkezését követően intézkedünk. Fontos, hogy az előfizetési díjakat a megadott 10300002-20377199-70213285 sz. számlára utalják, illetve a kiadó által kiküldött készpénz-átutalási megbízáson fizessék be.

Készpénzes befizetés kizárólag a Magyar Hivatalos Közlönykiadó ügyfélszolgálatán (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6.) lehetséges. (Levél-cím: Magyar Hivatalos Közlönykiadó, 1394 Budapest, 62. Pf. 357. Fax: 318-6668).

A 2008. évi előfizetési díjak

(Az árak az áfát tartalmazzák.)

Magyar Közlöny	121 212 Ft/év	Közlekedési Értesítő	28 476 Ft/év
Határozatok Tára	26 460 Ft/év	Kulturális Közlöny	21 672 Ft/év
Önkormányzatok Közlönye	6 552 Ft/év	Külgazdasági Értesítő	23 940 Ft/év
Az Alkotmánybíróság Határozatai	22 428 Ft/év	Munkaügyi Közlöny	17 640 Ft/év
Bányászati Közlöny	5 544 Ft/év	Nemzetközi Közlöny	7 400 Ft/év
Belügyi Közlöny	29 232 Ft/év	Oktatási Közlöny	25 200 Ft/év
Egészségbiztosítási Közlöny	25 452 Ft/év	Pénzügyi Közlöny	35 028 Ft/év
Egészségügyi Közlöny	31 752 Ft/év	Sportértesítő	6 048 Ft/év
Ellenőrzési Figyelő	4 284 Ft/év	Statisztikai Közlöny	15 120 Ft/év
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Értesítő	21 924 Ft/év	Szociális Közlöny	17 892 Ft/év
Gazdasági Közlöny	26 964 Ft/év	Turisztikai Értesítő	14 112 Ft/év
Hírközlési Értesítő	7 560 Ft/év	Ügyészségi Közlöny	7 560 Ft/év
Honvédelmi Közlöny	21 420 Ft/év	Pénzügyi Szemle	22 680 Ft/év
Igazságügyi Közlöny	18 900 Ft/év	L'udové noviny	5 796 Ft/év
Környezetvédelmi és Vízügyi Értesítő	17 388 Ft/év	Neue Zeitung	5 544 Ft/év
Közgazgatási Szemle	7 400 Ft/év		

CD-Cégek Közlöny

A Cégközlöny hatályos és hiteles céginformációs – az üzleti életben részt vevők számára nélkülözhetetlen, naprakész – adatbázisát tartalmazó, heti rendszerességgel megjelenő lap lemez formátumban 2008. január 1-jétől előfizethető. Az éves előfizetési díja a 20%-os áfával: 141 696 Ft.

Közbeszerzési Értesítő

A hetente több száz, minden szakterületre kiterjedő közbeszerzési felhívás részletes leírását és feltételeit tartalmazó Közbeszerzési Értesítő című hivatalos lap révén az előfizetők a leggyorsabban, autentikus forrásból értesülhetnek a pályázatokról. Az Értesítő – a tervezett formátumváltás miatt – a 2008. évben fél évre fizethető elő. A féléves előfizetési díja áfával: 64 260 Ft.

A MAGYAR HIVATALOS JOGSZABÁLYTÁR (DVD)

hatályos jogszabályok hivatalos számítógépes gyűjteményének 2008. évi éves előfizetési díjai:

(Áraink a 20%-os áfát tartalmazzák.)

Önálló változat	97 200 Ft	25 munkahelyes hálózati változat	351 000 Ft
5 munkahelyes hálózati változat	171 600 Ft	50 munkahelyes hálózati változat	459 000 Ft
10 munkahelyes hálózati változat	216 000 Ft	100 munkahelyes hálózati változat	780 000 Ft

Az EU-JOGSZABÁLYTÁR (DVD)

Az Európai Unió Jogszabályai gyűjteményének 2008. évi éves előfizetési díja

(Áraink a 20%-os áfát tartalmazzák.)

Önálló változat	86 400 Ft	25 munkahelyes hálózati változat	312 000 Ft
5 munkahelyes hálózati változat	156 000 Ft	50 munkahelyes hálózati változat	408 000 Ft
10 munkahelyes hálózati változat	192 000 Ft	100 munkahelyes hálózati változat	708 000 Ft

Facsimile Magyar Közlöny. A hivatalos lap 2007-es évfolyama jelenik meg CD-n az eredeti küllak megőrzésével, de könnyen kezelhetően. Ára: 18 480 Ft + áfa.

A Magyar Közlönyt szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a Szerkesztőbizottság közreműködésével. A Szerkesztőbizottság elnöke: Gilyán György. A szerkesztésért felelős: dr. Tordai Csaba. Budapest V., Kossuth tér 1–3. Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Kodala László elnök-vezérigazgató. Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon: 266-6567, 317-9999, 266-9290/240, 241, 245 mellék.

Példányonként megvásárolható a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu), illetve megrendelhető a kiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746, e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

2008. évi éves előfizetési díj: 121 212 Ft. Egy példány ára: 250 Ft 16 oldal terjedelel, utána +8 oldalanként +215 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközi emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

08. 0169 – Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert igazgató.

